

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

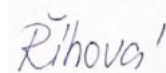
Monika Říhová

SVÁTKY A SLAVNOSTI NA PROSTĚJOVSKU

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, výhradně s použitím literárních a internetových zdrojů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci dne 20. 4. 2022

.....

Monika Říhová

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce Mgr. Monice Kudelové za odborné vedení a rady, cenné náměty a připomínky, ochotu a čas, který mi věnovala při konzultacích. Dále chci poděkovat pracovníkům regionálního oddělení Městské knihovny v Prostějově za pomoc při sběru dat a bádání v historických pramenech. Mé díky patří také učitelům a žákům Reálného gymnázia a základní školy Otto Wichterleho v Prostějově za pomoc při realizaci výzkumu.

OBSAH

OBSAH	5
ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST	9
1. CHARAKTERISTIKA REGIONU PROSTĚJOVSKO	9
2. MĚSTO PROSTĚJOV	9
2.1 Svátky a slavnosti v Prostějově	15
2.1.1 Prostějovský Masopust	15
2.1.2 Wolkrův Prostějov	16
2.1.3 Prostějovské léto	17
2.1.4 Prostějovská zima	17
2.1.5 Hanácké slavnosti	18
3. ČECHY POD KOSÍŘEM	20
3.1 Svátky a slavnosti v Čechách pod Kosířem	22
3.1.1 JOSEFKOL	23
4. KONICE	27
4.1 Svátky a slavnosti v Konici	29
4.1.1 Žváčkův festival dechových hudeb	29
4.1.2 Divadelní festival	30
4.1.3 Vánoční slavnosti	30
4.1.4 Konická pouť	31
5. PLUMLOV	32
5.1 Svátky a slavnosti v Plumlově	34
PRAKTICKÁ ČÁST	38
6. CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	38
6.1 Cíl výzkumného šetření	38
6.2 Stanovení předpokladů	39
7. METODIKA ŠETŘENÍ	39
8. VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	39
9. SHRnutí VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A OVĚŘENÍ PLATNOSTI PŘEDPOKLADŮ	50
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
SEZNAM PŘÍLOH	58
ANOTACE	63

ÚVOD

„*Domov není místo, kde bydlíš, ale místo, kde ti rozumějí.*“ Přesně tato slova se mi vybaví, když pomyslím na Prostějov – místo, kde jsem se narodila, vyrostla, kde jsem se několik let vzdělávala, kam se vždy ráda vracím, místo, které je mým domovem. Každý z nás by měl mít určitý vztah ke svému domovu, měl by znát místní kulturu, tradice a zvyky a zároveň je předávat dalším generacím. To je také jeden z důvodů, proč jsem se rozhodla věnovat svou bakalářskou práci tématu „*Svátky a slavnosti na Prostějovsku*“. Kromě samotného města módy, elegance, sportu a rodiště Jiřího Wolкера, jímž je Prostějov, je práce zaměřena na další dvě města a jednu vesnici na Prostějovsku. Jedná se o Plumlov, Konici a obec Čechy pod Kosířem, které byly vybrány jednak na základě osobního vztahu, pravidelných návštěv a účasti na místních slavnostech, ale také z důvodu rozmanitosti festivít, která tato místa tradičně nabízí.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se skládá z pěti kapitol, z nichž každá představuje jedno z vybraných měst a jednu obec. V úvodní kapitole bude představen region Prostějovsko, jehož součástí jsou zmíněné obce. Každé z nich bude věnována samostatná kapitola, se stručným úvodem o její historii, kulturních památkách a následně především svátcích a slavnostech, které se zde tradičně dodnes pořádají. Jelikož je město Prostějov jakýmsi hlavním centrem regionu Prostějovska, rozhodla jsem se popsat jeho historii podrobněji, u ostatních obcí bude jejich historie nastíněna jen okrajově.

Cílem praktické části bude zmapovat povědomí žáků prostějovské základní školy a gymnázia o místní největší kulturní akci, o Hanáckých slavnostech. Praktická část by měla vytvořit jakýsi obraz pohledu žáků na tyto slavnosti, zjistit, jaké znalosti o nich mají, zda se s tímto tématem setkávají ve výuce, ale také jaký vztah k nim mají a zdali dodržují v rodinách nějaké tradice, jež se ke slavnostem vztahují. Před realizací samotného výzkumu byly stanoveny dva předpoklady, které mělo výzkumné šetření potvrdit či vyvrátit. K výzkumu byla použita metoda dotazníkového šetření.

Odborných prací na téma hanácký folklór, hudební folklór na Hané, folklorní soubory či lidové zvyky a tradice na Hané, bylo v minulosti napsáno mnoho, stejně jako prací zabývajících se svátky a slavnostmi v nejrůznějších historických epochách, církevními svátky nebo slavnostmi a mnoho dalších. Žádná z nich však neposkytuje ucelenější přehled svátků a slavností pořádaných ve městech a obcích jednoho regionu.

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházela z publikací odborné literatury, z periodik, zpravodajů a kronik vydávaných v konkrétních obcích. Věřím, že práce může sloužit také jako zdroj poznání místní kultury a vzbudit zájem pedagogů, žáků i širší veřejnosti.

Zejména doufám, že bude přínosem pro obyvatele regionu Prostějovsko a seznámí se díky ní s širokým repertoárem slavností, které jsou v regionu tradičně po celý rok pořádány a stane se pro ně inspirací a jakousi pozvánkou k tomu, nějaké z těchto slavností navštívit.

TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část mé bakalářské práce je zaměřena na přiblížení svátků a slavností, které jsou konány v Prostějově a jeho blízkém okolí – v Čechách pod Kosířem, v Konici a v Plumlově. Cílem je nastínit jejich historii, průběh a tradice. Pozornost bude věnována především prostějovským folklórním Hanáckým slavnostem, jejichž součástí je lidový jarmark s celodenním kulturním programem a přehlídkou hanáckých souborů.

1. CHARAKTERISTIKA REGIONU PROSTĚJOVSKO

Region Prostějovsko leží na jihozápadě Olomouckého kraje. Na severu sousedí s okresem Olomouc, na východě s okresem Přerov. Jižními sousedními okresy jsou Kroměříž a Vyškov, na západě sdílí hranici s okresy Blansko a Svitavy. Rozprostírá se na ploše 770 km² a leží v nadmořské výšce 225 m n. m. Na jeho území můžeme najít celkem 97 obcí, z toho 5 měst (Prostějov, Kostelec na Hané, Konice, Plumlov a Němčice nad Hanou) a 6 městysů (Brodek u Prostějova, Drahaný, Kralice na Hané, Nezamyslice, Protivanov, Tištin). Region obývá okolo 108 tisíc obyvatel.¹

2. MĚSTO PROSTĚJOV

Prostějov – město historických památek, módy a elegance, město tenisu a básníka Jiřího Wolker, je největším městem regionu Prostějovsko a třetím největším městem Olomouckého kraje. Od roku 2012 má statut statutárního města. Prostějov leží ve střední Moravě, na západním okraji regionu Haná, konkrétně 15 km jihozápadně od Olomouce a 45 km severovýchodně od Brna. Z geografického hlediska by se dalo říci, že leží v severní části Hornomoravského úvalu, východně od Drahanské vrchoviny. Rozkládá se na ploše 39,04 km², leží v nadmořské výšce 223 m n. m. a žije zde okolo 43 tisíc obyvatel. Město je tvořeno 7 městskými částmi: Prostějov, Čechovice, Čechůvky, Domamyslice, Krasice, Vrahovice a Žešov. V současné době patří Prostějov mezi města se silnou společenskou, kulturní a historickou tradicí. Na území města se nachází 70 historických památek zapsaných v registru památkové péče. Historické jádro města je od roku 1990 vyhlášeno městskou památkovou zónou.²

¹ Charakteristika okresu Prostějov. *Český statistický ústav* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/xm/okres_prostejov

² O městě. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/>

Významní rodáci

V Prostějově se narodila a působila zde řada významných osobností: básník a představitel proletářské poezie Jiří Wolker; vynálezce kontaktních čoček Otto Wichterle; filosof a zakladatel moderní fenomenologie Edmund Husserl; František Kovářík – československý ministr veřejných prací v letech 1920 – 1921, národohospodář a spolumajitel firmy Wichterle a Kovářík „Wikov“; Vladimír Ambros – hudební skladatel, dirigent a pedagog, jeden z předních představitelů brněnské skladatelské školy Leoše Janáčka; herečka Milena Dvorská a mnoho dalších.³

Z historie města

Díky příznivým přírodním podmínkám, dostatku lovné zvěře a možnosti situování loveckých stanovišť na otevřených, mírně vyvýšených polohách s dobrým rozhledem patřil okraj Dražanské vrchoviny východně a jihovýchodně od Prostějova v období paleolitu k nejhustěji osídleným regionům středního Pomoraví. Všechny tyto podmínky zapříčinily, že stopy osídlení lze vysledovat nepřetržitě již od paleolitu (starší doby kamenné).⁴

Již v první polovině 12. století byl rovinný a úrodný kraj okolo Prostějova hustě osídlen a většina dnešních vesnic už tehdy existovala. Nejstarší písemná zpráva o Prostějově pochází z roku 1141. Zpráva se objevila v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka. V této listině byla uvedena zmínka o vsi Prostějovice, jež patřila olomoucké kapitule při biskupském kostele sv. Václava.⁵

Ve 13. století se Prostějov stal markraběcí trhovou vsí obývanou německými osadníky a v polovině 14. století přešel z markraběcího majetku do vlastnictví šlechty.⁶ V poslední třetině 14. století připadl Prostějov do majetku významného moravského rodu pánů z Kravař, kteří patřili k předním moravským panským rodům a náležel jim rozsáhlý majetek na území Moravy.⁷ Dne 27. března roku 1390 byl Prostějov oficiálně povýšen na město a získal právo na výroční trh. V předhusitském období roku 1406 vydal Petr z Kravař privilegium, kterým spojil dvě sídelní části (staré a nové město) v jeden celek.⁸

Husitské války město výrazně zasáhly, Prostějov se stal jednou z bašt středomoravského husitství a podílel se na obchodní blokádě nedaleké Olomouce. Jako odplatu jej v roce 1431

³ Osobnosti města. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/osobnosti-mesta/>

⁴ GRŮZOVÁ, Ludmila et al. *Prostějov: dějiny města. 1.* Prostějov: Město Prostějov, 2000. s. 25

⁵ Tamtéž, s. 50-51

⁶ Tamtéž, s. 55

⁷ Tamtéž, s. 57

⁸ Tamtéž, s. 60-62

vypálil markrabě Albrecht. Po skončení válek město začalo obnovovat a zesilovat své opevnění, což bylo finančně velmi nákladné a město upadlo do dluhů. Zanedlouho zemřel Jiří z Kravař – poslední z rodu Kravařů a vlády se ujal Jan Heralt z Kunštátu.⁹ Druhá polovina 15. století se nesla ve znamení prudkého stavebního rozvoje města (dláždila se náměstí, opravovaly se cesty, mosty, zesilovaly se hradby, opevňovaly se brány), který vrcholil v 16. století, což souviselo s nárůstem počtu obyvatelstva, zejména židovského. První zmínka o Židech v Prostějově pochází z roku 1445. Tím započalo dlouhodobé židovské osídlení Prostějova a začalo vznikat jedno z největších ghett na Moravě.¹⁰

V průběhu 15. století se město stalo tržním centrem pro širší okolí. Díky prostějovskému rodáku Janu Filipci získal Prostějov od krále Matyáše Korvína v roce 1486 právo na druhý výroční trh. O pět let později se podařilo rozšířit tato práva ještě o třetí výroční trh.¹¹

Po smrti Jana Heralta z Kunštátu přešel Prostějov do moci rodu Pernštejnů, kteří se zasloužili o výstavbu kamenných hradeb a zámku. Po smrti posledního nástupce pernstejnského rodu odkoupil v roce 1599 plumlovské panství Karel z Lichtenštejna.¹²

Za třicetileté války byl Prostějov za celou svou historii nejvíce poznamenán. Pobývali zde císařští i nepřátelští vojáci a obyvatelé před nimi prchali. Ke zlepšení situace nepřispěla ani morová epidemie v roce 1623, která si vzala za oběť mnoho lidských životů. Během války město několikrát nedobrovolně poskytovalo ubytování vojskům, která si jej vybírala díky strategické poloze.¹³

Další tragickou událostí pro město byl požár, který vypuknul 27. dubna 1697. Zničil 53 domů na náměstí, židovské ghetto, ulici Vápenice a celou jihovýchodní část předměstí. Stal se největší živelnou katastrofou, která zasáhla město v celé jeho historii. Při požáru vyhořel také farní kostel a radnice. Zničený byl renesanční vzhled, kterým se mohlo město až dosud pyšnit. Při stavební obnově, kterou zahájily opravy farního kostela, dostalo město barokní podobu charakterizovanou církevními stavbami.

Výhodná poloha města v srdci Moravy, ležícího na spojnici dvou největších moravských měst Brna a Olomouce podporovala místní tržní a jarmareční ruch. Prostějovem procházela důležitá obchodní cesta směřující na jih do sousedního Polska. Jelikož bylo město

⁹ GRŮZOVÁ, Ludmila et al. *Prostějov: dějiny města. 1.* Prostějov: Město Prostějov, 2000. s. 67-69

¹⁰ Tamtéž, s. 70

¹¹ Tamtéž, s. 74

¹² Tamtéž, s. 86-94

¹³ Tamtéž, s. 136-138

jakousi křižovatkou obchodních cest, v roce 1728 byl udělen rozkaz k výstavbě zemské císařské silnice.¹⁴

Za období vlády habsburské královny Marie Terezie a jejího syna Josefa II. pokračovala v Prostějově výstavba církevních staveb. Ve druhé polovině 18. století se začal projevovat vzestup měšťanstva. Město bylo rozděleno do pěti katastrálních obcí, které byly složeny z vnitřního města a Brněnského, Olomouckého, Plumlovského a Anenského předměstí. Hospodářská situace města během celého století kolísala, největší propad nastal v období války 1760-1765, kdy město muselo přispívat na udržování armády, jež obývala jeho území. Druhá polovina 18. století s sebou přinesla nové hospodářské impulzy, které byly spojené s rozvojem obchodu a textilní výroby soustředěné především v rukou židovských podnikatelů. Místní židovské ghetto mělo ve městě obrovskou hospodářskou a obchodní sílu a předčilo všechny ostatní moravské židovské obce.¹⁵

Konec 18. století a první polovina 19. století se nesly ve znamení hospodářského rozvoje města, i přes probíhající napoleonské války.¹⁶ Díky místním Židům se Prostějov postupně začal stávat centrem oděvní výroby. V polovině 19. století se ve městě postupně přešlo z textilní na oděvní výrobu a na konci 19. století se ve městě stabilizovala průmyslová výroba především na tři obory – oděvní, kovodělný a potravinářský.¹⁷

Roku 1848 zanikla stará šlechtická panství a Prostějov jako poddanské město se stalo střediskem politického okresu. Zavedla se obecní samospráva, řízení města měl na starost obecní výbor v čele se starostou, jímž byl jako vůbec první jmenován Antonín Ficker. Od roku 1868 se Prostějov stal sídlem politického okresu a okresního hejtmanství, do té doby spadal do politického okresu Olomouc.¹⁸

Od 60. let probíhaly ve městě česko-německé zápasy, které se odrážely ve všech oblastech, zejména v politice. Zápasy byly ukončeny v roce 1892, kdy vůdcové německé strany v předvečer voleb rezignovali a moc převzala česká národní strana, čímž byl ukončen téměř 30 let trvající boj o Prostějov.¹⁹

Ani první světová válka se Prostějovu nevyhnula. Po vyhlášení mobilizace město opustily stovky mužů, kteří byli odvoláni na frontu. Jejich odchod nepříznivě ovlivnil výrobní poměry, jelikož se začal projevovat nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Město se potýkalo

¹⁴ GRŮZOVÁ, Ludmila et al. *Prostějov: dějiny města. 1.* Prostějov: Město Prostějov, 2000. s. 152-157

¹⁵ Tamtéž, s. 165-170

¹⁶ Tamtéž, s. 186

¹⁷ KOMÁREK, Petr a MOUDRÝ, Marek. *Prostějov: hanácký Jeruzalém.* Olomouc: Agriprint, s.r.o., 2017. s. 11-13

¹⁸ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města. 2.* Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 10

¹⁹ Tamtéž, s. 28

nejen s nedostatkem dělníků, ale i materiálu, což vedlo ke krachu některých podniků. To zapříčinilo růst nezaměstnanosti, objevily se problémy ve finanční sféře a s tím související problémy se zásobováním, které trvaly celých pět let. Stejně jako v jiných městech, i zde vládl všeobecný nedostatek. V čele města stál v této době MUDr. Ondřej Přikryl, schopný politik a poslanec předválečného zemského sněmu, který měl celou řadu kontaktů, jichž dokázal využít ve prospěch města a řídil jej úspěšně.²⁰

První zprávy o vzniku Československé republiky dorazily do města 29. října 1918 v ranních hodinách. Prostějov zůstal i za první republiky sídlem správního okresu. Správy města a celého okresu se ujal Okresní národní výbor.²¹

Za první republiky patřil Prostějov k městům s velmi prosperujícím průmyslem. Kromě konfekčního průmyslu začal ve městě vynikat i kovodělný průmysl. Krátce po vzniku republiky se největším místním průmyslovým závodem stala továrna na hospodářské stroje, která vznikla spojením firem Františka a Josefa Kovářika a Františka Wichterleho. Továrna nesla název „Wikov“.²²

Okupace Prostějova započala 15. března 1939 po půl desáté dopoledne. V tento čas přijelo před radnici první říšskoněmecké auto a na radniční věži byl vyvěšen nacistický prapor. V prvních letech války bylo do města umístěno sídlo tzv. oberlandrátu (vrchního zemské rady), které mělo dohlížet na české protektorátní úřady a také se starat o německé občany Protektorátu Čechy a Morava. Jednu ze svých venkovských služeben mělo v Prostějově do roku 1941 i gestapo – německá tajná státní policie. Germanizace Prostějova probíhala i v jeho správě. Z řad městského zastupitelstva byli vyloučeni všichni Židé a na jejich posty byli řazeni členi z osazenstva oberlandrátu. Prostějovem otřásly také perzekuční zásahy nacistů, kteří z města odtáhli a věznili celkem 270 lidí, z nichž se 83 již nikdy nevrátilo zpátky domů. V koncentračních táborech a věznicích zemřelo 125 prostějovských obyvatel. V závěru války čelilo město i bombardování.²³

Největších hrůz nacistického režimu zažila prostějovská židovská obec. V průběhu druhé světové války byla židovská náboženská obec rozpuštěna a zrušena a její obyvatelé byli deportováni nejprve do Terezína a odtud do vyhlazovacích táborů. Deportace židovského obyvatelstva proběhla v Prostějově velmi rychle, trvala pouhých 14 dní v červnu a červenci roku 1942. Nacistická genocida si vzala za oběť 1600 prostějovských Židů.²⁴

²⁰ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města*. 2. Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 65-68

²¹ Tamtéž, s. 70

²² Tamtéž, s. 75-76

²³ Tamtéž, s. 106-110

²⁴ Tamtéž, s. 113-114

Hrůzy druhé světové války skončily v roce 1945. Prostějov byl osvobozen sovětskými a rumunskými vojsky.²⁵ Oslavy konce války trvaly čtyři dny a vyvrcholily v neděli 13. května a Prostějované započali s poválečnou obnovou města. Ta probíhala velice úspěšně až do roku 1948, kdy byl nastolen totalitní komunistický režim.²⁶

Během okupace v srpnu 1968 byli sovětskými vojsky zastřeleni 3 obyvatelé a několik dalších bylo zraněno. Po listopadové sametové revoluci byla z hlavního náměstí odstraněna socha V. I. Lenina. V květnu 1990 navštívil město prezident Václav Havel a v témže roce proběhly první svobodné volby. V roce 2012 získal Prostějov statut statutárního města v čele s primátorem. Jako první tuto funkci zastával Miroslav Pišťák, který byl však již několik předešlých let starostou. Po něm zastávala tuto funkci RNDr. Alena Rašková, která byla také první ženou v historii vedení města.²⁷

Kulturní památky v Prostějově

Dominantou města Prostějova je 66 metrů vysoká radnice. Radnice se pyšní orlojem, který je jedním z pouhých čtyř v celé republice. V radniční věži jsou k vidění expozice z historie a současnosti radnice. Radnice stojí na hlavním náměstí T. G. Masaryka, v jehož středu se nachází barokní morový sloup se sochou Panny Marie z roku 1714. Náměstí lemují historické měšťanské domy s domovními znameními (Dům U Měsíčka, Lékárna U Černého orla, Abelův dům, Dům U Zlaté studny, Dům u Pošty a mnoho dalších). Na náměstí stojí také stará radnice, dnešní Muzeum a galerie Prostějovska. Počátkem 20. století byla postavena budova Národního domu, klenotu české moderny a secese, který byl zařazen mezi Národní kulturní památky České republiky. V budově Národního domu se nachází městské divadlo, spolková část, restaurace a kavárna. Mezi nejvýznamnější historické stavby města patří pseudorenesanční prostějovský zámek. Na ulici Školní zůstala zachována část městských hradeb.

Ve městě je k vidění i několik církevních památek: kostel Povýšení svatého Kříže, klášter Milosrdných bratří a kostel sv. Jana Nepomuckého, Husův sbor – tzv. bývalá nová synagoga, kostel sv. Cyrila a Metoděje a bývalý kapucínský klášter nebo kostel sv. Petra a Pavla a kaple sv. Lazara. Kulturní památkou jsou i místní hřbitovy – nový židovský hřbitov přiléhající k hřbitovu městskému.

²⁵ KOMÁREK, Petr a MOUDRÝ, Marek. *Prostějov: hanácký Jeruzalém*. Olomouc: Agriprint, s.r.o., 2017. s. 15

²⁶ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města. 2.* Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 132

²⁷ KOMÁREK, Petr a MOUDRÝ, Marek. *Prostějov: hanácký Jeruzalém*. Olomouc: Agriprint, s.r.o., 2017. s. 15-16

V Prostějově stojí i několik významných domů, zejména vila Františka Kovářika na náměstí Padlých Hrdinů, vila Josefa Kovářika ve stylu moderny a secese na Vojáčkově náměstí, kulturní památka Městský dům (dříve knížecí dům) a mnoho dalších.

Ve městě lze navštívit také několik přírodních pamětihodností: Biokoridor Hloučela, Botanická zahrada Petra Albrechta, Kolářovy sady, Spitznerovy sady, nejstarší park v Prostějově Smetanovy sady nebo Arboretum Vrahovice.²⁸

2.1 Svátky a slavnosti v Prostějově

Město Prostějov je známo svým bohatým celoročním kulturním životem a pořádáním množství kulturních a společenských aktivit. Kulturní klub DUHA každým rokem pořádá celostátní festival poezie Wolkrův Prostějov, Prostějovské kulturní léto, tradiční přehlídku hanáckých národopisných souborů známou pod názvem Hanácké slavnosti a Prostějovskou kulturní zimu.²⁹ Ve městě je občanům k dispozici divadlo, muzeum, kino, knihovna a další kulturní zařízení, která poskytují bohaté celoroční kulturní vyžití.

2.1.1 Prostějovský Masopust

Historicky první Prostějovský Masopust se konal v únoru 2017 na náměstí T. G. Masaryka před budovou prostějovského muzea. Jednodenní lidovou akci doprovázely masopustní písničky, dobový jarmark s uzenářskými a řemeslnými výrobky, průvod masek a zabíjačka prasete.³⁰ Akce zaznamenala úspěch, proto se město rozhodlo s organizací i v následujících letech. Prostějovské náměstí ožilo ve stejném duchu masopustního veselí také v letech 2018, 2019 a 2020. V následujícím roce se akce kvůli epidemiologické situaci spojené s onemocněním Covid-19 nekonala.

Letošní poslední únorový víkend se opět nesl ve znamení reje masopustních masek, které v čele s flašinetem a bubeníky obcházeli náměstí. I letos, stejně jako v předchozích čtyřech ročnících, před zraky diváků už po páté vařil řezník zabíjačkovou polévku, kterou před koncem programu rozdával za symbolickou cenu.³¹

²⁸ Pozn. aut.: Přehled sestaven na základě studia několika zdrojů. Viz také: Volný čas. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2021. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas-2/> a <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/zajimavosti-a-cile/>

²⁹ BARTKOVÁ, Hana. *KRONIKA MĚSTA PROSTĚJOVA 2020*. s. 28-31

³⁰ Historicky první MASOPUST v Prostějově už tuto sobotu. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/historicky-prvni-masopust-v-prostejove-uz-tuto-sobotu.html>

³¹ Prostějovský Masopust se blíží!. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/prostejovsky-masopust-se-blizi.html>

2.1.2 Wolkrův Prostějov

Wolkrův Prostějov je celostátní přehlídka uměleckého přednesu a divadel poezie. Koná se pod záštitou ministra kultury, hejtmana Olomouckého kraje a primátora města Prostějova, z pověření a za finančního přispění Ministerstva kultury. Na festivalu spolupracují Městské divadlo v Prostějově, Městská knihovna Prostějov a Národní dům. Festival poezie probíhá na jevišti Městského divadla v Prostějově.³²

Na přehlídce vystupují sóloví recitátoři, recitační soubory a divadla poezie z celé České republiky. Podmínkou účasti je ukončení 9. třídy základní školy nebo odpovídající třídy víceletého gymnázia. Horní věková hranice účastníků není stanovena. Sóloví recitátoři jsou navíc rozděleni do tří kategorií podle věku. V první kategorii jsou zařazeni účastníci, kteří ukončili 9. třídu základní školy nebo odpovídající třídy víceletého gymnázia do 18 let. Do druhé kategorie patří účastníci od 18 do 21 let a do poslední, třetí kategorie, účastníci od 22 let. Každý recitátor se účastní pouze s jedním textem české nebo světové poezie či prózy. Interpretovaný text může mít formu uceleného textu, úryvku či montáže, celkové vystoupení by nemělo přesáhnout 7 minut. Zájemci musí nejprve projít krajskými postupovými přehlídkami, z nichž pak lektori nominují šest nejinspirativnějších vystoupení na celostátní přehlídku, soubory jsou z těchto přehlídek doporučeny. O výběru doporučených sólistů a souborů rozhoduje programová rada Wolkrova Prostějova. Hlavní cenu Wolkrova Prostějova získává nejinspirativnější inscenace. Ocenění může získat také libovolný počet podnětných inscenací. Dalším oceněním je cena diváka, která je udělována na základě divácké ankety.

Jedním z cílů přehlídky je probudit zájem pedagogů, studentů a širší veřejnosti o literaturu a její tvůrčí interpretaci.³³

Vůbec poprvé byl festival uměleckého přednesu uspořádán v březnu 1957 jako přehlídka 71 nejlepších recitátorů olomouckého kraje. V roce 1959 se Wolkrův Prostějov stal celostátním festivalem.³⁴

Festival se tradičně koná v jarních měsících. V pořadí 63. ročník proběhnul poprvé ve své historii až začátkem září.³⁵ Na přelomu srpna a září roku 2021 se konal také 64. ročník. Letos, v roce 2022, se uskuteční jubilejní 65. ročník, který je plánovaný na červen.

³² Wolkrův Prostějov je tady!. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/wolkruv-prostejov-je-tady-1.html>

³³ Wolkrův Prostějov 2022 – propozice. *Nipos* [online]. 2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.nipos.cz/wolkruv-prostejov-2022-propozice/>

³⁴ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města. 2.* Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 166-167

³⁵ BARTKOVÁ, Hana. *KRONIKA MĚSTA PROSTĚJOVA 2020*. s. 29

2.1.3 Prostějovské léto

Prostějovské kulturní léto je tradiční akce, která je od roku 2009 pořádána v letních měsících. Tento projekt společně připravují město Prostějov, kulturní klub DUHA, městská knihovna, Sportcentrum a Domovní správa. Prostějovské léto patří prázdninovým čtvrtkům, během nichž se pravidelně uskutečňuje řada kulturních akcí.³⁶

V prostorách prostějovského zámku bývají promítány filmy pro děti i dospělé, Ekocentrum IRIS pořádá soutěže pro děti, knihovna pro děti a mládež organizuje čtení pohádek a příběhů nebo deskohraní. Každoročně probíhá na náměstí před radnicí řada koncertů, na nichž vystupují známí zpěváci nebo hudební kapely. V posledních letech zazpívali prostějovským občanům například Pokáč, Michal Hrůza, kapela NO NAME, Ewa Farna, XINDL X, Pavel Callta, Monika Absolonová a mnoho dalších. V rámci kulturního programu vystupuje i řada menších místních hudebních skupin a sólových zpěváků. Program prostějovského léta je zkrátka určen všem věkovým kategoriím.

2.1.4 Prostějovská zima

Vánoční čas v Prostějově každoročně zpestří řada akcí. Kulturní program Prostějovská zima probíhá v zimních měsících na náměstí T.G. Masaryka. Bývá zahájen otevřením kluziště a ukončen velkolepým silvestrovským ohňostrojem. Součástí kulturního programu je rozsvícení vánočního stromu, vánoční jarmark s betlémem, zpívání koled, vánoční filmová odpoledne a vystoupení známých umělců. Při rozsvícení vánočního stromu v posledních letech zazpívali Václav Neckář, Václav Noid Bárta nebo Ilona Csáková. Celý program připravuje Kulturní klub DUHA.

Na mobilním kluzišti, které se dětským i dospělým návštěvníkům otevírá od roku 2015, se každoročně pořádají soutěže v curlingu, dále florbal na ledě nebo zábavné disco na ledě. Středem prostějovského náměstí (tzv. velké kuželny) lze projít každoročně kolem několika vánočně ozdobených dřevěných stánků, v nichž lze zakoupit nejrůznější zboží – keramiku, košíky, formičky na cukroví, dřevěné hračky, řemeslné výrobky, sladkosti a mnoho dalšího. Nechybí ani stánky s občerstvením, které k adventnímu jarmarku neodmyslitelně patří.³⁷

³⁶ Prostějovské léto 2009. *Prostějovské radniční listy*. 2009, 2009(06), s. 5.

³⁷ „Prostějovská zima 2015“ je už za dveřmi. *Prostějov.eu* [online]. 2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/prostejovska-zima-2015-je-uz-za-dvermi.html>

2.1.5 Hanácké slavnosti

Lidová kultura prostějovské Hané

Prostějov leží v srdci Hané, ve významné národopisné oblasti. Haná sehrála klíčovou roli při formování lidové kultury na celé Moravě. Prostějov byl už koncem 18. století jmenován pomyslným hlavním městem Hané. Přestože od druhé poloviny 19. století se v důsledku modernizace kultury postupně vytrácelo povědomí o původní tradiční lidové kultuře staré Hané, znalost hanáckých krojů, zvyků, obyčejů, písní a tanců se stala součástí místního kulturního dědictví, které je i nadále udržováno a rozvíjeno.³⁸

Počátky národopisu v Prostějově

Počátky národopisné tradice v Prostějově sahají až do konce 19. století, kdy se začal rozvíjet hanácký folklorismus. Tehdy byla v Praze pořádána Národopisná výstava československá jako kulturně politická manifestace českého národa, která sklídila úspěch u vlastenecky smýšlející veřejnosti. Následně se výstavy začaly pořádat na mnoha místech českých zemí. V Prostějově se uskutečnila v červnu 1893 Národopisná, průmyslová a umělecká výstava, jejíž hlavním cílem bylo připomenout místním obyvatelům lidové umění, zvyky a tradice staré Hané. Obyvatelé Prostějova začali sbírat národopisný materiál – kroje, tance i písničky, organizovali hanáckou svatbu, dožatou, honění krále či hanácké právo jako ukázky hanáckých zvyků.³⁹

Ve městě ožil zájem o hanácký folklor, který se projevoval v přednáškové činnosti i v divadelním provedení lidových zvyků, tanců a písní. Významným se stalo také pořizování hanáckých krojů, což bylo chápáno za projev vlasteneckého smýšlení. Prostějov se tak stal jedním z nejvýznamnějších hanáckých měst pěstujících národopisnou kulturu.⁴⁰

Hanácký kroj

K projevům hanácké tradiční lidové kultury patří neodmyslitelně kroj. První zmínky o mužském i ženském lidovém kroji pocházejí z 18. století. Hanácký kroj se během let měnil, první proměnou prošel po napoleonských válkách, když získal nejprve empírovou a poté biedermeierovou podobu. V polovině 19. století se zformovaly jednotlivé regionální krojové varianty. Od druhé poloviny 19. století začala tradice nošení hanáckého kroje postupně zanikat.⁴¹

³⁸ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města. 2.* Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 238

³⁹ Tamtéž, s. 247

⁴⁰ CHYTIL, Miroslav, VYSLOUŽILOVÁ, Marie a BALZEROVÁ, Miluše. *Mánes tančí již 75 let: 1945-2020.* Prostějov: Národopisný soubor Mánes, z.s., 2020. s. 8

⁴¹ BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města. 2.* Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 242-244

V dnešní době má však kroj stále své poslání. Tato tradice ožívá při slavnostních příležitostech, souborové činnosti, festivalech, či folklórních přehlídkách. Největší z nich jsou prostějovské Hanácké slavnosti.

Či só hode...naše!

S měsícem září je v Prostějově již řadu let spojován největší folklórní festival – Hanácké slavnosti. Prostějovské Hanácké slavnosti jsou pořádány od roku 1983. Okresní kulturní středisko se snažilo o ještě větší popularizaci hanáckého folkloru a o udržování hanáckých lidových tradic, a tak, jako součást hodových oslav, vznikla tato dlouholetá tradice. Slavnosti byly nejprve pořádány v Kolářových sadech, poté je organizátoři přesunuli do centra města – na náměstí T. G. Masaryka, kde se konají dodnes.⁴²

Od prvního ročníku prošly dlouhým vývojem a řadou změn. Pro konání slavností zvolili organizátoři hodovou neděli, která je spojována s poutí a navazuje na svátek Povýšení sv. Kříže, jemuž je zasvěcen prostějovský hlavní kostel – kostel Povýšení svatého Kříže. Řadu let pořádala slavnosti celá řada institucí, mezi něž patřily odbor kultury, Okresní kulturní středisko, Regionální osvětové středisko nebo kulturní klub DUHA ve spolupráci s několika dalšími drobnějšími institucemi. Od roku 1990 je hlavním organizátorem Statutární město Prostějov. V prvních ročnících měl program Hanáckých slavností stejnou strukturu: dopoledne probíhal komponovaný program dětských souborů a odpolední program byl věnován vystoupením souborů dospělých. Od prvního ročníku byl součástí slavností také prodej tradičního lidového pečiva, keramiky, lidových textilních výrobků a spousty dalších předmětů lidové umělecké výroby, postupně byl doplněn o ukázky tradičních lidových řemesel.⁴³

Dnes tradiční Hanácké slavnosti spojené s prostějovskými hody na rozdíl od počátků, kdy byla slavnostem věnována pouze neděle, probíhají celý zářijový víkend. Největší folklórní slavnost ve městě doprovází tradiční lidový jarmark, bohatý dvoudenní kulturní program a přehlídka hanáckých souborů. Návštěvníkům se během celodenního programu tradičně představují folklórní soubory, cimbálové muziky, ale i kapely jiných žánrů a folklórní soubory z dalších etnografických oblastí, hanácky komponované pořady dětských souborů *Jaro na Hané* a dospělých souborů *Či só hode*.

Na letošní ročník se všichni návštěvníci, plní očekávání těší, neboť se bude konat jubilejní, již 40. ročník.

⁴² BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města*. 2. Prostějov: Město Prostějov, 1999. s. 250

⁴³ *10 let hanáckých slavností v Prostějově*. Prostějov: Kulturní klub DUHA, 1992. s. 1-8

3. ČECHY POD KOSÍŘEM

Čechy pod Kosířem jsou malebnou hanáckou vesnicí, která je vzdálená asi 10 km od okresního města Prostějov. Vesnice leží na úpatí severozápadního svahu Velkého Kosíře v nadmořské výšce 273 m n. m. Vesnici obývá okolo tisíc obyvatel. Obec je kulturním střediskem a vyhledávaným turistickým centrem díky své bohaté historii, kulturním památkám a přírodnímu parku Velký Kosíř. Na katastru obce je zapsáno 18 kulturních památek, z nichž nejvýznamnější je Státní zámek Čechy pod Kosířem s přílehlým zámeckým parkem.⁴⁴

Z historie obce

První zmínka o panství v Čechách pochází z roku 1131. Od 14. století jej vlastnilo několik významných šlechticů. Za zmínku stojí rod pánů z Kravař, jenž vlastnil nebo měl v zástavě mnohé majetky na Moravě. Do dějin obce se však nejvýznamněji zapsal rod portugalských hrabat Silva-Tarouca, který zakoupil panství Čechy pod Kosířem v roce 1768⁴⁵ a byl jeho majitelem až do roku 1945. O čtyři roky později byl celý majetek rodu vyvlastněn československým státem.⁴⁶

Zámek a zámecký park

Velmi známý je zámek a zámecký park. Ve 14. století stála v jeho dnešním areálu vodní gotická tvrz obklopená dvěma rybníky. Tvrz v průběhu několika staletí prodělala bohatý stavební vývoj, kdy byla přebudována na zámek, prošla renesanční a barokní přestavbou, až nakonec získala dnešní empírovou podobu. V říjnu roku 2008 se majitelem zámku a parku stal Olomoucký kraj a jeho správa byla svěřena Vlastivědnému muzeu v Olomouci.⁴⁷

V současné době je na zámku možno k vidění několik expozic. Návštěvníky velmi oblíbenou je expozice připomínající šlechtický rod Silva-Tarouců nebo malíře Josefa Mánesa, který po více než dvacet let panství navštěvoval, a právě zde vznikla jeho vrcholná díla. V zámeckých interiérech je zakomponována největší sbírka jeho obrazů. V prostorách zámku je umístěna stálá výstava věnovaná filmové tvorbě otce a syna Zdeňka a Jana Svěrákových a expozice unikátní sbírky historických kol.⁴⁸

⁴⁴ Obec: Charakteristika obce. *Čechy pod Kosířem* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.cechypk.cz/obec/charakteristika-obce/>

⁴⁵ MADER, Zdeněk a GRAČKA, František. *Čechy pod Kosířem. Rozšířené, doplněné a upravené vydání z roku 2000.* [Čechy pod Kosířem]: obec Čechy pod Kosířem, 2018. s. 8-9

⁴⁶ Tamtéž, s. 26

⁴⁷ Tamtéž, s. 24-26

⁴⁸ Expozice na zámku Čechy pod Kosířem: Prohlídkové trasy. *Zámek Čechy pod Kosířem* [online]. Čechy pod Kosířem [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.zamekcechy.cz/expozice>

Na zámku probíhají celoročně nejrůznější akce, tematické prohlídky, koncerty, divadelní představení, plesy, tematické edukační a zážitkové programy nejen pro žáky mateřských a základních škol. V dubnu zámek láká na akci *Velikonoce na zámku v Čechách pod Kosířem* a s ním spojené *Čarodějné sklepení v zámeckém parku v Čechách pod Kosířem*. V květnu je pořádán tradiční *Dětský den*, během něhož děti zažijí pohádkovou cestu zámeckým parkem a prohlídku zámku s princeznou. V půlce srpna se uskutečňuje *jízda elegance historických vozidel „Z lázní do lázní“*, jednou z jejích zastávek je i zámecký park. Na konci října probíhají *Dušičky a strašidelné prohlídky na zámku*. O Vánocích bývají pořádány tematické *Vánoce na zámku*. Mimo to probíhají každoročně také *Empírové dny*, které vrcholí kostýmovým plesem v zámecké oranžerii.

Přímo v srdci zámku je otevřená kavárna, která může návštěvníkům zpříjemnit procházku po zámeckém parku.

Rozlehlý zámecký park se rozkládá na ploše 21 hektarů a patří mezi nejceněnější romantické krajinářské realizace u nás.⁴⁹ V parku je k vidění mnoho významných dendrologicky cenných dřevin, pseudogotický skleník, strážní věž a empírový zahradní salet, který sloužil malíři Josefu Mánesovi při jeho návštěvách jako letní ateliér.

Přírodní park Velký Kosíř s rozhlednou

Zámecký areál je jednou ze zastávek naučné stezky Velký Kosíř. Přímo navazuje na kopec Velký Kosíř s 28 metrů vysokou rozhlednou na jeho vrcholu, postavenou v roce 2013, která je cílem častých vycházek a výletů pro milovníky turistiky. Vedle rozhledny je postavený dřevěný přístřešek s ohništěm, kde si turisté mohou za každého počasí odpočinout a opět špekáčky. Vrch Kosíř vévodí hanácké rovinaté krajině, plné úrodných polí. Je tvořen dvěma kopci, Malým a Velkým Kosířem. Přírodní park Velký Kosíř je chráněná lokalita, která vznikla v roce 1990. Stejnojmenný vrchol se svými 442 m n. m. je nejvyšším vrcholem Hané.⁵⁰

Tradiční akcí se stal novoroční výstup na Velký Kosíř. Obyvatelé okolních vesnic se setkávají na vrcholu a přejí si všechno nejlepší do nového roku. Za úspěšný výstup bývají zpravidla odměněni plastovou medailí. Letos se uskutečnil již 35. ročník.

⁴⁹ MADER, Zdeněk a GRAČKA, František. *Čechy pod Kosířem. Rozšířené, doplněné a upravené vydání z roku 2000*. [Čechy pod Kosířem]: obec Čechy pod Kosířem, 2018. s. 27

⁵⁰ Tamtéž, s. 32-35

Hasičské muzeum R. A. Smekal a Muzeum historických kočárů

Hasičské muzeum v Čechách pod Kosířem je jedním z největších svého druhu na území České republiky. Stojí na místě nejstarší bývalé významné továrny R. A. Smekal na hasičské stříkačky. Na jeho realizaci se významně podílel místní hasičský sbor. První část muzea byla pro veřejnost otevřena v roce 2000, po pěti letech druhá část a v roce 2012 jeho poslední, v pořadí třetí, a zároveň nejnáročnější část. K vidění jsou exponáty představující vývoj hasičské techniky a hasičského vybavení od výroby těch nejjednodušších, ručně poháněných strojů, až po moderní výkonné stroje. Muzeum také dokumentuje zručnost místních lidí pracujících v dnes již zaniklých řemeslech, jako byli koláři, helmaři, košíkáři, kotláři, řemenáři a mnoho dalších, kteří se podíleli na vzniku těchto unikátních strojů.⁵¹

V těsné blízkosti hasičského muzea se nachází Muzeum historických kočárů, jedno z největších muzeí tohoto druhu v Evropě, které láká návštěvníky nejen z celé republiky, ale i ze zahraničí. Muzeum bylo otevřeno v roce 2009 za přítomnosti významných hostů. Je zde umístěna ojedinělá a největší sbírka historických kočárů, saní a luceren. V muzeu se koná také řada kulturních akcí, zejména koncertů a vystoupení známých umělců a souborů.⁵² Za zmínku stojí také informace, že největší zásluha nad úspěchem tohoto muzea je připisována panu Václavu Obrovi, který se zabývá sběratelstvím a rekonstrukcí historických kočárů. Stal se ředitelem, restaurátorem a zakladatelem Muzea kočárů v Čechách pod Kosířem.⁵³

3.1 Svátky a slavnosti v Čechách pod Kosířem

Prakticky po celý rok jsou v obci organizovány nejrůznější kulturní, společenské a sportovní akce. První významná místní slavnost – tradiční *Pálení čarodějnic* se koná poslední víkend v dubnu. V květnu se uskutečňují *oslavy výročí Dne osvobození*, které jsou spojeny s průvodem a zapálením vatry. Červen je měsícem místních *hodů*, jejichž hlavním programem jsou ukázky tradičních lidových řemesel nebo setkání občanů na fotbalovém hřišti, kde probíhá fotbalové utkání místní reprezentace. Hody jsou spojeny s tradiční hodovou zábavou. V červenci obec pořádá *Pivní slavnosti*, na nichž hosté ochutnají nejrůznější druhy piva z okolí, ale i ze vzdálených koutů naší vlasti. Odpoledne probíhá ve znamení soutěží, pro děti jsou připraveny soutěže s hasičskou tematikou a pro dospělé soutěž v pití piva. Pivní slavnosti bývají ukončeny taneční zábavou. Loni se konal již osmý ročník. V podobném duchu

⁵¹ MADER, Zdeněk a GRAČKA, František. *Čechy pod Kosířem. Rozšířené, doplněné a upravené vydání z roku 2000*. [Čechy pod Kosířem]: obec Čechy pod Kosířem, 2018. s. 56

⁵² Tamtéž, s. 58-59

⁵³ O muzeu. *Historické kočáry* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.historickekočary.cz/o-muzeu/>

bývají pořádány také *Hasičské slavnosti* nebo *Drakiáda*, která je spojená s ochutnávkou netradičních druhů pív. V říjnu probíhají *oslavy Dne vzniku samostatného československého státu*, které bývají zakončeny lampionovým průvodem. V listopadu se obvykle koná „*Košť domácích pálenek*“. Prosinec a doba adventu s sebou přináší rozsvěcení vánočního stromu a *Českou vánoční projížďku*, která se uskutečňuje tradičně na Štědrý den dopoledne a účastní se jí majitelé vánočně vyzdobených fichtlů a podobných jednostopých strojů. V multifunkční budově pro kulturu a sport probíhají nejrůznější výstavy např. *Velikonoční a Vánoční výstava* nebo plesy. Mezi největší sportovní akce patří: *Josefovský turnaj ve stolním tenise*, *Velikonoční turnaj v mini kopané*, *Hodový fotbalový zápas*, *turnaj v nohejbale „O pohár starosty“* nebo *turnaj v kopané „starých pánů“*. Převážná část kulturních, společenských a sportovních akcí však byla v posledních dvou letech poznamenána omezeními spojenými s celosvětovou pandemií Covid-19 a většina z nich se tak vůbec nemohla uskutečnit.⁵⁴

Největší místní slavností, na kterou se sjíždějí diváci z celé republiky je JOSEFKOL – mezinárodní sraz mistrů kolářského a kočárnického řemesla.

3.1.1 JOSEFKOL

JOSEFKOL je tradiční slavnost konaná v zámeckém parku v Čechách pod Kosířem. Celý zámecký areál se tak každoročně na jeden červencový nebo srpnový víkend vrací do doby dávno minulé. Setkání nejlepších mistrů řemesla z celé České republiky připravuje každoročně kolektiv Muzea historických kočárů se svými spolupracovníky. JOSEFKOL je unikátní přehlídkou historických kočárů, koňských spřežení a řemesel využívaných při stavbě kočárů. Za mnoho let se pořadatelům podařilo najít nejlepší řemeslníky, ze kterých se stali „Nositelé tradice lidových řemesel“. Řemeslníci po celý víkend předvádějí ukázky zpracování nejrůznějších materiálů (dřevo, železo, sklo, textil, kůže, proutí). Během programu bývají k vidění různá plemena koní, prezentují se zde mimo jiné mistři opratí koňských spřežení, kaskadéři, mladí sportovci, umělci a muzikanti státních i soukromých organizací.⁵⁵

Slavnost se stala prestižní akcí Olomouckého kraje, která je uznávána širokou veřejností. Je známá nejen na území naší republiky, ale získala ohlas i v zahraničí. Počet přijíždějících návštěvníků každým rokem hojně stoupá. Právem si akce zasloužila ohodnocení

⁵⁴ *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, roč. 2011-2021

⁵⁵ JOSEFKOL. *Historické kočáry* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.historickekočary.cz/josefkol/>

„Akce roku České republiky“. Svědčí o tom také to, že za posledních několik ročníků byla vyzdvihována referencemi, děkovnými a pochvalnými dopisy mnohých návštěvníků.⁵⁶

Slavnost poprvé proběhla v roce 2008. Mezinárodní sympozium starých řemesel se stalo u návštěvníků tak oblíbenou akcí, že se v následujících letech uskutečnilo již dvanáct ročníků, z nichž každý spadal tematicky do jiného století. Přípravě slavnosti je pokaždé věnován celý rok. Poslední dosud uskutečněná akce se konala v roce 2019. V následujících dvou letech byla slavnost kvůli omezením vztahujícím se k pandemii Covid-19 zrušena. Pořadatelé i všichni věrní návštěvníci doufají, že se letos v červenci konečně podaří uskutečnit dlouho očekávaný – třináctý ročník.⁵⁷

Koláři a kováři ze všech koutů země se poprvé sjeli v zámeckém parku v Čechách pod Kosířem v červenci 2008. Hlavní hvězdou prvního ročníku byl kolář Augustin Krystyník z Nového Hrozenkova. Kolářské řemeslo zastupoval Alfréd Stawaritsch se svými dvěma syny, všichni tři pánové jsou místními rodáky, pocházející z Kostelce na Hané. Dospělé návštěvníky lákala ukázka výroby dřevěného kola pro kočár a výroba železného pérování pro vozovou nápravu. Pro děti byly připraveny nejrůznější soutěže nebo projížďky na koních. Slavnost nadchla desítky návštěvníků. Václav Obr, hlavní organizátor celého festivalu, si úspěšnost prvního ročníku náramně pochvaloval.⁵⁸

Na úspěšnost prvního ročníku navázal v následujícím roce ročník druhý, na kterém předvedli své umění koláři ze tří zemí – Česka, Polska a Rakouska, společně s restaurátory kočárů. K vidění byly ukázky oprav historických kočárů, ale také práce kovářů, čalouníků a sedlářů. Své umění předvedl i výrobce bičů a mistr světa v praskání s nimi Pavel Votápek. Druhý den slavnosti zavítali do parku husité, kteří návštěvníkům předvedli bitvu na vozové hradbě.⁵⁹

Třetí ročník Josefkolu, konaný v roce 2010, ovládli kočárníci, koláři, kováři, čalouníci, karosáři, sedláři, výrobci bičů, dřevořezbáři a koňáci. Návštěvníci tak měli možnost zhlédnout ukázky nejrůznějších dnes již téměř zapomenutých řemesel. Víkendový program odstartovala dělostřelecká salva a řeč hlavního organizátora Václava Obra. Zlatým hřebem celého ročníku bylo odhalení smutečního a zároveň největšího kočáru na světě.⁶⁰

⁵⁶ JOSEFKOL. *Historické kočáry* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.historickekokary.cz/josefkol/>

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ SYROVÁTKA, Petr. V zámeckém parku se představili koláři a kováři. *Prostějovský Deník*. 2008, **2008**(193), s. 3.

⁵⁹ SYROVÁTKA, Petr. Josefkol vzkřísí staré řemeslo. *Prostějovský Deník*. 2009, **2009**(171), s. 1.

⁶⁰ ROZEHNAL, Karel. Josefkol o víkendu vzkřísil zapomenutý svět. *Prostějovský týden*. 2010, **20**(30), s. 12.

V pořadí čtvrtý ročník se uskutečnil ve dnech 23. a 24. srpna 2011. Celý program byl tematicky laděn do období husitů a vůbec poprvé bylo návštěvníkům předvedeno ohýbání dřeva. Další novinkou tohoto ročníku byli hosté ze sousedního Polska a vzdáleného Španělska, kteří celé akci dodali mezinárodní charakter.⁶¹

Pátý ročník probíhal ve dnech 21. a 22. července 2012 s mottem: „*Svatý Josef – patron všech řemeslníků od věků do věků*“. Dvoudenní program byl inspirován dávnou dobou 19. století – zlatým věkem ve stavitelství kočárů, ale i začátkem vzniku nejrůznějších vynálezů.⁶²

V roce 2013 se slavnost konala ve dnech 20. a 21. července. Šesté pokračování setkání mistrů řemesla zaneslo návštěvníky do 18. století. Děj byl spojen s bývalými majiteli zdejšího panství, se slavným portugalským rodem Silva-Tarouca. Dvoudenní program byl obohacen ukázkou dobových kostýmů určených k jednotlivým druhům kočárů nebo zapřaháním originálních strojů ke Zlaté karose – monumentálnímu arcibiskupskému kočáru, jenž vévodí expozici v Muzeu kočárů.⁶³

Následující – sedmý ročník připadl na 19. a 20. července 2014. Tento ročník nabídl přehlídku tzv. zapřažené krásy – defilé celé řady kočárů za doprovodu hudby. Návštěvníkům se naskytla možnost být svědky zapřažení zlatého kočáru, jenž byl naposledy tažen koňmi před více jak dvěma sty lety. K vidění byla také historická scéna zobrazující práci mistrů všech devatenácti cechů na tomto kočáře, který si od místních řemeslníků tenkrát objednal francouzský kardinál Mazarin.⁶⁴

Osmý ročník, pořádaný ve dnech 18. a 19. července 2015, měl motto: „*Bez historie není budoucnost*“. Pořadatelům se podařilo vytvořit dávné město devatenácti řemesel. V zámeckém parku byla k vidění městská brána, zářící barvami Rakouska-Uherska, koňská spřežení táhnoucí kočáry, v nichž projížděli nejen císař František Josef s císařovnou Alžbětou Bavorskou, ale také portugalský hraběcí rod Tarouců. Hlavní program v podobě *víry, naděje a lásky* připomněl odkaz jmen stavitelů kočárů z celého území Česka.⁶⁵

Ve dnech 23. - 24. července 2016 se program devátého ročníku poprvé odehrál v odpoledních až večerních hodinách. Tento ročník měl motto „*Marné lidské namáhání bez*

⁶¹ Letošní JOSEFKOL. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2011, **2011**(2), s. 7.

⁶² JOSEFKOL 2012. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2012, **2012**(2), s. 6.

⁶³ ROZEHNAL, Karel. Josefkol o víkendů vzkřísil zapomenutý svět. *Týdeník Prostějovska*. 2013, **6**(26), s. 12.

⁶⁴ ZAORAL, Martin. Josefkol nabídl kočárnickou událost století. *Prostějovský večerník*. 2014, **18**(29), s. 9.

⁶⁵ Pozvání na JOSEFKOL 2015. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2015, **2015**(2), s. 3.

Božího požehnání“. Tentokrát byly k vidění staré vozy, žebříňáky, šézy či bedňáky, ale i krásné zrestaurované kočáry, zapřažené nádhernými koňmi, pocházejícími z celé České republiky.⁶⁶

O čtvrtém červencovém víkendu roku 2017 se konal již desátý ročník. Tentokrát byla k vidění kaskadérská a divadelní společnost Štvanc, Větrák Pivín, miniskolička praskání bičem, dělostřelecká a pěší gard nebo kavalírové z dob Marie Terezie. Zlatým hřebem celého programu se stal slavnostní příjezd kardinála Juliuse Troyera za doprovodu sokolníka a pozoruhodných dravců. Návštěvníci se mohli zúčastnit také večerního programu, který nabízel představení za hořících ohňů a lamp. Po celý víkend byly připraveny soutěže pro děti, projížďky kočárem a také bohaté občerstvení.⁶⁷

Jedenáctý ročník, jenž probíhal 21. a 22. července 2018 připomínal našeho posledního – byť nekorunovaného – krále a císaře Karla I.⁶⁸

Zatím poslední, dvanáctý ročník konaný tradičně o předposledním červencovém víkendu se nesl ve znamení Templářských rytířů. Mottem pro tento ročník byla „*Vlast – láska k historii*“. K vidění byli, tak jako pokaždé, mistři devatenácti řemesel, projížďky kočárem, historické stroje a stavba kočárů, ukázky kočárů a saní nebo divadelní představení Příběh lásky a odvahy.⁶⁹

⁶⁶ Pozvání na JOSEFKOL 2016. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2016, **2016**(2), s. 3.

⁶⁷ Pozvání na JOSEFKOL 2017. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2017, **2017**(2), s. 3.

⁶⁸ Kulturní léto 2018 na zámku v Čechách pod Kosířem. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2018, **2018**(2), s. 3.

⁶⁹ Muzeum kočárů a kočáry MYLORD představují akci roku JOSEFKOL 2019 konanou ve dnech 20.7. - 21.7.2019. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2019, **2019**(2), s. 2.

4. KONICE

Město Konice je jedním z pěti měst prostějovského okresu, centrem oblasti mikroregionu Konicko, který sdružuje 20 obcí, a jako jediné v mikroregionu má statut města. Mikroregion leží v severozápadní části okresu Prostějov a sousedí s okresy Olomouc, Blansko a Svitavy. Rozloha mikroregionu činí 175 km², počet obyvatel se pohybuje okolo 11 tisíc. Region Konicko se z části nachází na rovinaté a úrodné Hané, druhá polovina na Dražanské vrchovině. Je bohatý na přírodní zajímavosti – přírodní park Kladecko, přírodní rezervace Průchodnice, Skřípovský mokřad a mnoho dalších.⁷⁰

Samotné město Konice je složeno z 6 místních částí: Konice, Čunín, Křemenec, Ladín, Runářov a Nová Dědina. Rozprostírá se na ploše 24,45 km² v nadmořské výšce 423 m n. m. V Konici žije necelých 3000 obyvatel. S městem je spojováno několik významných osobností: režisér Zeno Dostál; trenér československého národního hokejového mužstva Vladimír Kostka; narodil se zde František Továrek, vlastivědný spisovatel a básník. Na počátku 20. století ve městě působil MUDr. Ferdinand Karafiát, lékař, spisovatel, kulturní a spolkový pracovník, jenž jako první získal titul čestného občanství městečka.⁷¹

Z historie města

První písemná zmínka o Konici pochází z roku 1200. Na konci 13. století se majitelem Konicka stal Adam z Choliny, který jej získal jako náhradu za Zábřežsko od krále Václava II. Ten tuto záměnu potvrdil v roce 1305. Důležitým se stal rok 1351, kdy byla Konice poprvé uváděna jako městečko s tvrzí. Dalšími majiteli, avšak na velmi krátké období, se stal rod pánů z Holštejna, kteří Konici prodali v roce 1386 rodu pánů z Cimburka a Tovačova. Nejdelšími majiteli, kteří Konici vlastnili celých 220 let, byl rod pánů ze Švábenic. V roce 1423 zasáhl Konici vpád husitů.⁷²

V 15. a 16. století nabyla Konice vysokého významu a historického vzestupu – měla hrdelné právo, Koničtí se přihlásili k vrchnímu právu olomouckému a roku 1491 bylo městečku uděleno privilegium výročního trhu, což s sebou přineslo potřebu založení nové části města.⁷³

⁷⁰ Mikroregion Konicko. *Mikroregion Konicko* [online]. Mikroregion Konicko, 2012 [cit. 2022-02-01]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/>

⁷¹ Konice. *Mikroregion Konicko* [online]. Mikroregion Konicko, 2012 [cit. 2022-02-01]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/konice/>

⁷² PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl I, Od počátků do roku 1848*. Konice: Městský úřad, 1993. s. 13-18

⁷³ Tamtéž, s. 21

Po událostech z roku 1620 se ve zpustošeném panství střídali velmi často majitelé.⁷⁴ Konice utrpěla během válek, které ji postihly. Jednak za války o dědictví rakouské, jednak za války sedmileté⁷⁵, za válek napoleonských⁷⁶ či za války roku 1866, při níž byl konický lid postižen na životech i na majetku⁷⁷. Také první světová válka krutě dolehla na konické občany.⁷⁸ Druhá světová válka si vyžádala za oběť 26 místních obyvatel.

Dekret o povýšení na město byl předán 28. srpna roku 1970, tím Konice získala statut města.⁷⁹ V roce 1989 vzniklo v Konici „Občanské fórum“ a 27. listopadu proběhla generální stávka, během níž občané na náměstí zvonili klíči.⁸⁰

Kulturní památky

Konický barokní zámek byl postaven v letech 1703-1705 olomouckým stavitelem Lukášem Glöckelem. Na místě zámku stála původně středověká tvrz. Součástí zámku jsou horní zahrada s kašnou a dolní zahrada se sochou svatého Floriána.⁸¹

Dnes slouží zámek jako reprezentativní budova města Konice, kde se mimo jiné konají různé kulturní a společenské akce. V jeho prostorách sídlí Městská knihovna, Městské kulturní středisko, Turistické informační centrum a Muzeum řemesel Konicka. Během návštěvy zámku můžeme zvolit dvě prohlídkové trasy, jež zahrnují expozici řemesel mající na Konicku dlouholetou tradici, dále expozici krejčovství, místnost s expozicí audiovizuální techniky, modrý salonek, galerii s aktuální výstavou a velký sál.⁸²

Součástí expozice je největší sbírka seker v České republice čítající bezmála 500 kusů nejrozličnějších druhů (sekyrky z doby kamenné, vikingské sekery, sekery vhodná pro různá řemesla či popravčí sekery). V prostranství před zámkem je k vidění i největší sekera v České republice, která se kvůli své velikosti nevešla do vnitřních prostor muzea. Sběrka je zapsaná v knize rekordů.⁸³

⁷⁴ PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 1, Od počátků do roku 1848*. Konice: Městský úřad, 1993. s. 37

⁷⁵ Tamtéž, s. 46

⁷⁶ Tamtéž, s. 84

⁷⁷ PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 2, Období 1848-1918*. Konice: Městské kulturní středisko, 1995. s. 22

⁷⁸ Tamtéž, s. 57

⁷⁹ KUČEROVÁ, Anna. *Konice v datech 1200-1989*. Konice: Město Konice, 2017. s. 38

⁸⁰ Tamtéž, s. 54

⁸¹ ZÁMEK KONICE A MUZEUM ŘEMESEL KONICKA. *Střední Morava* [online]. Olomoucký kraj, 2022 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.strednimorava-tourism.cz/cil/zamek-konice-a-muzeum-remesel-konicka/>

⁸² Turistické informační centrum Konice. *Městské kulturní středisko Konice* [online]. Konice, 2022 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <http://www.mekskonice.cz/turisticke-informacni-centrum-konice/>

⁸³ ZÁMEK KONICE A MUZEUM ŘEMESEL KONICKA. *Střední Morava* [online]. Olomoucký kraj, 2022 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.strednimorava-tourism.cz/cil/zamek-konice-a-muzeum-remesel-konicka/>

Zámek je stavebně propojen s kostelem Narození Panny Marie, který stojí v těsné blízkosti. Zámek společně s kostelem tvoří dominantu celého města. Nejstarší stavební památkou města datovanou do 16. století je kostel sv. Jana Křtitele, který v současné době slouží jako smuteční síň. Ve městě se nachází také několik soch: socha svatého Jana Nepomuckého na náměstí z roku 1717; u zámku stojí socha svatého Floriána z roku 1740, jejímž autorem je Ondřej Zahner či barokní sousoší dvou chlapců s rybou, které je k vidění v zámeckém parku.⁸⁴

4.1 Svátky a slavnosti v Konici

Kulturní život na Konicku je po celý rok spojen s místními obyčejí a lidovými tradicemi. Osmou nedělí po Velikonocích se zaplní město díky tradiční pouti. V červnu bývá pravidelně pořádán Žváčkův festival dechových hudeb. V srpnu ožívá konický zámek díky Divadelnímu festivalu. Prosinec je měsícem vánočních trhů, které bývají zakončené velkolepým ohňostrojem, na nějž se sjíždějí podívat diváci ze širokého okolí. Celoročně bývají pořádány nejružnější tematické výstavy v galerii zámku Konice a koncerty v zámeckém koncertním sále.

4.1.1 Žváčkův festival dechových hudeb

Každoroční přehlídka dechových hudeb – Žváčkův festival se tradičně koná třetí nedělí v měsíci červnu v konickém zámeckém areálu. Pořadatelem je Městské kulturní středisko Konice. První ročník se konal v roce 1995. Zatím poslední, jubilejní 25. ročník se konal v roce 2021. V roce 2020 byla každoroční tradice pořádání festivalu přerušena kvůli epidemii Covid-19 a festival byl toho roku zrušen.

Jednodenní festival se koná na počest hudebního skladatele Antonína Žváčka, autora více než 500 skladeb pro dechové orchestry, rodáka z nedaleké obce Hačky na Konicku. Během festivalu vystoupí několik dechových kapel – místních, z přilehlého okolí, ale i ze vzdálenějších koutů republiky (Koničanka – místní dechová hudba, Holóbkova mozečka – dechová hudba ZUŠ Konice, Mutěňané–Čejkovjané – slovácká dětská dechová kapela, Lipovanka – z nedaleké obce Lipová, Bludověnka – z obce Bludov na Šumpersku apod.). Program doprovází vystoupení mažoretek. V závěru bývá vyhlášena soutěž o nejlepší kapelu Žváčkova festivalu. Festival získal vřelý diváků, pravidelně mívá vysokou úroveň a bývá doprovázen skvělou atmosférou. Přehlídku každoročně navštěvuje hojný počet diváků.⁸⁵

⁸⁴ Konice. Mikroregion Konicko [online]. *Mikroregion Konicko*, 2012 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/konice/>

⁸⁵ Pozn. aut.: Přehled sestaven na základě studia více zdrojů. Viz také: <http://www.mekskonice.cz/zvackuv-festival-prehled/>

4.1.2 Divadelní festival

V srpnu 2009 se na nádvoří konického zámku konal první ročník divadelního festivalu opírajícího se o historii divadelnictví v Konici s názvem „Divadla na zámku“. Na festivalu vystoupilo několik divadelních souborů – profesionálních i amatérských, místních i regionálních.⁸⁶

Konání festivalu připadne vždy na jednu srpnovou neděli. Další ročníky s sebou přinesly několik novinek – divadelní přehlídky se zúčastnily také pěvecké soubory, baletní a taneční soubory či skupina historického šermu. Díky velkému úspěchu několika předchozích ročníků mohly být do Konice pozvány i divadelní soubory mimo region. Na programu každého ročníku bývají zařazena také představení pro děti. Festival se tradičně nese v duchu komedií. Zatím poslední, 13. ročník, se uskutečnil v roce 2021.

4.1.3 Vánoční slavnosti

K městu Konice neodmyslitelně patří tradiční vánoční slavnosti, jejichž každoroční tradice konání byla započata v roce 1995. Slavnosti bývají pořádány o prosincovém víkendu na konickém náměstí. Během prvních třech ročníků, kterých se zúčastnilo okolo 300, 500 a 800 místních obyvatel a lidí z blízkého okolí, sklidily slavnosti takový úspěch, že dnes se jejich návštěvnost pohybuje v řádech tisíců návštěvníků. Na tyto vyhlášené slavnosti se sjíždí lidé z Konice a okolí, Prostějova a Olomouce.⁸⁷

Součástí celodenního sobotního programu jsou vánoční trhy, které nabízejí vše, co k vánoční atmosféře patří. Náměstí zaplní prodejci se svými stánky, kterých bývá pravidelně okolo 30, nabízejí nápoje na zahřátí, dobré občerstvení, zabíjačkové i zvěřinové speciality, cukrovinky, sýry, langoše, trdelníky, hračky, ponožky a čepice, jmelí, keramiku, svíčky, vánoční ozdoby a vánoční stromky. Zpestřením vánočního jarmarku bývají ukázky kovářského řemesla.

Dopolední i odpolední program bývá doprovázen hudebním vystoupením několika kapel, zpěváků, hudebních souborů či vystoupením skupiny historického šermu. Od počátku slavností se v Konici vystřídala velká spousta známých umělců, např. Bára Basiková, David Kraus, Petr Spálený, Kamil Střihavka a mnoho dalších. Celý program tradičně moderuje Petr Polák – konický rodák, herec a moderátor, který ke konickým trhům neodmyslitelně patří.

⁸⁶ 1. ročník festivalu "DIVADLA NA ZÁMKU" slavil velký úspěch. *Zpravodaj Konice*. 2009, **2009**(8), s. 1.

⁸⁷ Ohňostroj přilákal opět tisíce návštěvníků. *Zpravodaj Konice*. 2009, **2009**(1), s. 1.

Vrcholem celých slavností a hlavním zájmem všech příjíždějících je dechberoucí ohňostroj, který má vždy vysokou úroveň. Ohňostroj bývá doprovázen hudbou. Je ojedinělý také tím, že je kompletně celý odpalován ručně podle připravené hudby, což vyžaduje velký cit a spoustu praxe v tomto řemesle. Slavnosti pořádá město Konice a firma Flash in Stars.⁸⁸

Zatím poslední, jubilejní 25. ročník, byl pořádán v roce 2019. V letech 2020 a 2021 se slavnosti kvůli epidemii Covid-19 nekonaly.

4.1.4 Konická pout'

Historie poutí v Konici se vztahuje k svátku Nejsvětější Trojice – nejvýznamnějším církevním slavnostem ve městě, které jsou pořádány vždy v květnu od roku 1688. Již v prvních letech slavnost navštívilo okolo dvou tisíc lidí. V roce 1784 však byla tato tradice zrušena a k jejímu obnovení došlo v 19. století a trvá až dodnes.⁸⁹

⁸⁸ Ted' královnou jsem já. *Zpravodaj Konice*. 2011, **2011**(1), s. 1.

⁸⁹ Informace poskytnul místostarosta Konice, Bc. Jaroslav Procházka

5. PLUMLOV

Město Plumlov leží v nadmořské výšce 290 m n. m. na rozhraní Drahanské vrchoviny a Hané, je vzdáleno asi 8 km od Prostějova. V Plumlově žije v současné době okolo 2400 obyvatel. Skládá se ze 4 místních částí: Plumlov, Žárovice, Soběsuky a Hamry. Plumlov je součástí mikroregionu Plumlovsko – svazku 7 obcí (Krumstín, Mostkovice, Ohrozim, Plumlov, Prostějovičky, Seloutky, Stínava a Vícov) v okrese Prostějov, který byl založen v roce 2004.⁹⁰

Název města pochází ze slova *Blumenau*, což znamená „květinová mýtina“. Podle jiných teorií je název odvozen od osobních jmen Pluoma, Pluma či Plumen.⁹¹

Mezi významné místní rodáky patří básník a spisovatel Václav Svoboda Plumlovský, malíř Tomáš Hýsek, básníci Martin Jančík a Vojtěch Vitásek, umělecký fotograf Miloš Sukup, profesor František Hýbl a mnoho dalších.⁹²

Z historie města

První zmínky o městě pocházejí ze 14. století. První osídlení vznikalo v podhradí hradu kolem roku 1270. Prvním majitelem plumlovského panství byl Mikuláš I. vévoda Opavský.⁹³

Některé zdroje však uvádí, že prvním pánem Plumlova byl král Přemysl Otakar II. Pravděpodobně se jedná pouze o domněnku, pro kterou neexistují spolehlivé a jednoznačné důkazy.⁹⁴

Dalšími významnými majiteli byly šlechtické rody pánů z Kravař, pánů z Pernštejna, za jejichž působení zde nastal hospodářský rozmach a rod knížat z Lichtenštejna, kteří jej vlastnili 300 let. Mezi lety 1348-1384 byl Plumlov povýšen na městečko. V letech 1586, 1763 a 1828 vypukl ve městě požár a jeho velká část vyhořela. V letech 1619 a 1643 zažil Plumlov útoky na hrad, který byl dobyt stavovským a švédským vojskem. Od roku 1848 mělo město uděleno právo na 3 výroční trhy, to bylo v roce 1893 rozšířeno udělením práva na týdenní trhy. Roku 1849 zde byl zřízen okresní soud, berní úřad a další důležité instituce a Plumlov se stal až do roku 1949 sídlem soudního okresu.⁹⁵

⁹⁰ Z historie Plumlova. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/mesto/mesto-historie/mesto-z-historie-plumlova>

⁹¹ MICHÁLEK, Ladislav. *Plumlov: hrad-zámek západně od Prostějova*. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2013. s. 38

⁹² PÁLKA, Josef. *Z historie města Plumlov*. Plumlov: Josef Pálka, 2015. s. 42-46

⁹³ Tamtéž, s. 7

⁹⁴ MICHÁLEK, Ladislav. *Plumlov: hrad-zámek západně od Prostějova*. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2013. s. 2

⁹⁵ PÁLKA, Josef. *Z historie města Plumlov*. Plumlov: Josef Pálka, 2015. s. 7-8

Kulturní památky

V malém městě Plumlově se nachází několik kulturních památek a zajímavých míst, které jsou po celý rok oblíbeným turistickým cílem návštěvníků z širokého okolí.

Zámek Plumlov

Zámek byl vybudován v 17. století Janem Adamem z Lichtenštejna. Zámek má neobvyklý vzhled, neboť byl projektován jako čtyřkřídlá stavba. Co se týká technických parametrů, jedná se o volně stojící 42 metrů vysokou, 61 metrů dlouhou šestipodlažní budovu, se dvěma patry a třemi mezipatry, obdélníkového půdorysu.⁹⁶ Jeho součástí je také tzv. nízký zámek obklopující zámecké nádvoří – tříkřídle přízemní budovy na půdorysu písmene U navazující na zbytky opevnění.⁹⁷

V zámku jsou k vidění expozice nábytku a bydlení, několik stálých výstav – archeologie Plumlovská, zbraně, lovecké trofeje, historická keramika a obrazy. Při prohlídce zámku může návštěvník vybírat ze tří prohlídkových okruhů.⁹⁸

Hrad Plumlov

Z původního plumlovského hradu dnes zbývá pouze část obranné věže, skalnaté návrší uprostřed zámeckého nádvoří s nepatrnými zbytky zdiva, sklepy, zaklenuté hradní studny a zbytky válcovité útočištné věže (tzv. bergfritu). Hrad byl vybudován na počátku druhé poloviny 13. století na skalnatém kopci nad říčkou Hloučelou. Za zakladatele je považován buď král Přemysl Otakar II. nebo jeho levoboček Opavský vévoda Mikuláš I., který byl vlastníkem celého plumlovského panství. Rod Pernštejnů postupně spojil hrad s městečkem Plumlovem. Roku 1507 prošel renesančními úpravami interiéru a od této doby je hrad označován jako zámek. Další majitel, Karel z Lichtenštejna, nechal vybudovat nové kamenné hradby s baštami. Vzniklo tak nové opevnění, které dalo Plumlovu charakter renesanční pevnosti. Za třicetileté války byl hrad zpustošen. Jan Adam z Lichtenštejna chtěl hrad renovovat, nakonec od myšlenky upustil a začal v Plumlově stavět nový zámek. Od 18. století sloužil hrad jako hospodářský objekt. Roku 1801 zasáhla hrad vichřice, která poškodila i sousední zámek. Kníže Alois z Lichtenštejna nechtěl opravovat dva objekty a rozhodl se hrad zbořit.⁹⁹ Zajímavostí je, že se

⁹⁶ PÁLKA, Josef. *Z historie města Plumlov*. Plumlov: Josef Pálka, 2015. s. 13-14

⁹⁷ Tamtéž, s. 19

⁹⁸ Prohlídkové trasy. *Zámek Plumlov* [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/zamecke-info/prohlidkove-trasy>

⁹⁹ Historie hradu. *Zámek Plumlov* [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/zamecke-info/historie/historie-hradu>

k plumlovskému zámku i hradu a k jejich okolí váže několik pověstí např. O zlém purkrabím, O prokletí plumlovského hradu nebo O zkamenělé paní.¹⁰⁰

Plumlovská přehrada

Přehrada o rozloze 65 hektarů a objemu 5,5 milionu kubíků vody byla vybudována mezi lety 1912-1933 na říčce Hloučele v rámci protipovodňových opatření. Stojí na místě dvou původních rybníků – Stichovského a Zlechovského. Délka její hráze činí 466 metrů, výška 17 metrů a šířka 6 metrů.¹⁰¹

Plumlovská přehrada, patřící mezi nejstarší v České republice, je jedním z nejvyhledávanějších rekreačních míst na Prostějovsku. Návštěvníky láka písčité i travnatá pláž, vodní sporty, cykloturistika, letní kino nebo minigolf.

Podhradský rybník

Rybník, v jehož hladině se odráží obraz zámku byl založen na říčce Hloučele v roce 1490, jeho splav až v roce 1806. Rybník o ploše 20 hektarů slouží k rekreaci a k chovu ryb. Vedle rybníka byl v roce 1965 vybudován turisty velmi oblíbený autokempink Žralok.¹⁰²

Dalšími kulturními památkami jsou bývalý Vodní mlýn stojící u Podhradského rybníku, který byl roku 1920 přestavěn na vodní elektrárnu a v současné době funguje jako penzion. Od roku 1926 stojí v Plumlově Klášter kongregace Dcer božské lásky, který sloužil jako církevní sirotčinec, poté sloužil pro děti školního věku jako dětský domov a je jím dodnes. Dominantou města je také Kostel Nejsvětější Trojice, který byl do nynější podoby přestavěn v roce 1828. Město zdobí 4 historické sochy, z nichž nejstarší je socha svatého Jana Nepomuckého z roku 1706. Ze stejného století pocházejí i další – socha svatého Petra z Alcantary, socha svatého Floriána a socha svatého Antonína.¹⁰³

5.1 Svátky a slavnosti v Plumlově

V Plumlově probíhá po celý rok bohatý kulturní program pro děti i dospělé. Většina pořádaných slavností a akcí probíhá na plumlovském zámku.

Na zámku se každoročně konají hudebně a divadelně zaměřené festivaly a workshopy s mezinárodní účastí. Po celý rok láká zámek bohatým repertoárem koncertů, vernisáží, výstav, divadelních představení a plesů. Zámek otevírá své brány také tematickým prohlídkám.

¹⁰⁰ MICHÁLEK, Ladislav. *Plumlov: hrad-zámek západně od Prostějova*. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2013. s. 41-42

¹⁰¹ MICHÁLEK, Ladislav. *Plumlov: hrad-zámek západně od Prostějova*. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2013. s. 40

¹⁰² PÁLKA, Josef. *Z historie města Plumlov*. Plumlov: Josef Pálka, 2015. s. 33

¹⁰³ Tamtéž, s. 26-30

Velmi oblíbené jsou pohádkové prohlídky probíhající v dubnu a květnu, dále srpnové noční prohlídky, podzimní čarodějné prohlídky nebo adventní prohlídky vánočně vyzdobeným zámek, které jsou doprovázeny příjemnou atmosférou, výkladem o historii zámku a také o vánočních zvycích a tradicích.¹⁰⁴

S příchodem jara se konají *Velikonoce na zámku*. Zámecké nádvoří bývá ozdobeno stovkami pestrobarevných kraslic a velikonočními dekoracemi. V dubnu zámek pořádá *Vítání jara* spojené s velikonočním jarmarkem, jarním koncertem a vynášením smrtky do Podhradského rybníka. Vyhlášenou slavností je tradiční *Slet čarodějnic*, na který se do Plumlova sjíždějí lidé z celého okolí. Zatím poslední, jubilejní dvacátý ročník, se konal v roce 2020. V květnu město pořádá na počest hasičů *Floriánské slavnosti*.¹⁰⁵

V jarních a letních měsících probíhá na zámku několik akcí s šermířskou tematikou. První z nich nese název *JAK VZNIKAJÍ DĚJINY – Šermířské dostaveníčko*. Během dvoudenní, někdy i třídní akce, vystoupí šermířské a divadelní společnosti, skupiny historického šermu, kejklíři a žongléři. Na programu bývají šermířské souboje, sokolnické ukázky výcviku a přiletu dravých ptáků, středověké dvorské tance, speciální kostýmové prohlídky zámek či netradiční prohlídky hradních sklepů. Další z nich je *Dobývání hradu Plumlov* – jejím hlavním programem je bitva o hrad Plumlov. Šermířskou akcí sezóny je *Šermířský víkend*. Návštěvníci se mohou těšit na rytířské turnaje, středověké bubeníky, šermířské pohádky, představení vojenské historie bojového umění od gotiky do rokoka, dobové tance, loutkové pohádky, sokolnické ukázky přiletu dravých ptáků a komentované prohlídky zámek.¹⁰⁶

V létě Plumlov ožívá dvoudenním mezinárodním hudebním festivalem *Keltská noc*, který je žánrově zaměřený na tradiční keltskou kulturu a divákům představuje to nejlepší z české a světové keltské hudební scény. Bohatý víkendový program bývá doplněn bojovými ukázkami skotského regimentu, keltskou kovářskou výrobou, ukázkami pečení chleba, seminářem keltské čarodějky, ukázkou tradičního života keltů, keltskými řemesly, výukou irských tanců a velkolepou ohňovou show. První ročník se uskutečnil v roce 2002 a sklídl obrovský úspěch. Zatím poslední osmnáctý ročník se bez vynechání ani jediné sezóny konal v roce 2019. Po dvouleté epidemiologické pauze je devatenáctý ročník připravován na letošní léto. Během 18 ročníků se na pódiu představilo více jak dvě stovky interpretů z České republiky, z Evropy,

¹⁰⁴ Pořádané akce zámku. *Zámek Plumlov* [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/akce/poradane-akce-zamku>

¹⁰⁵ Kulturní akce. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/volny-cas/volny-cas-kulturni-akce>

¹⁰⁶ Tamtéž

ale i ze zámoří. Na akci se každoročně sjíždějí stovky diváků z Česka i ze zahraničí. Keltská noc je označována za jeden z nejlepších festivalů svého žánru.¹⁰⁷

Letní měsíce lákají návštěvníky na dvoudenní akci *Řemesla na Plumlově*, kde jsou k vidění ukázky řemesel (hrnčířství, provaznictví, karetkování, lucetkování a mnoho dalších). Celý program je zakončen ohňovou show.

Měsíc září s sebou přináší hned několik slavností – *Sokolnické slavnosti*, *Plumlovské vinobraní* a *Vojenský den* nazvaný Zámek Plumlov v obležení.¹⁰⁸ Akce přináší spoustu zážitků pro dospělé i děti. K vidění tradičně bývá válečná a historická technika, letoun Supermarine spitfire Mk.IX C, připomínající památku československých letců za 2. světové války, dobové tábory armád z 1. i 2. světové války, živé rekonstrukce bitev, které předvedou kluby vojenské historie a mnoho dalšího.¹⁰⁹ Další historicko-vojenskou akcí je *Dobývání Plumlova*.

V říjnu se tradičně konají *Hubertské slavnosti*. Během celodenního programu návštěvníci zažijí svatohubertskou mši, přehlídku loveckých psů, ukázky vábení lovecké zvěře, přehlídku loveckých signálů, soutěže o drobné předměty či přírodovědecký kvíz. K vidění bývají zvířátka, draví ptáci a sovy. Na slavnostech nechybí ani stánky s loveckou tematikou a bohaté občerstvení z myslivecké kuchyně. V říjnu se koná také oblíbená akce *výlov Podhradského rybníka* nebo tradiční *Vepřové hody*.

Zámek se na konci října promění ve strašidelný díky *Halloweenu*, který je spojen se strašidelnou prohlídkou sklepení. Odpolední program bývá zakončen velkou halloweenskou show.

Na konci listopadu místní obyvatelé dodržují tradici *Andělských slavností*, které jsou každoročně spojovány s rozsvícením vánočního stromu. Řadu let, až do roku 2017, pořádalo město Plumlov každoročně na začátku prosince Silvestrovský ohňostroj. Tato tradice velkolepé světelné show nad Podhradským rybníkem však byla zrušena.¹¹⁰

Celoročně město pořádá i několik akcí pro děti: zámecký dětský den nebo dětský den s kluby vojenské historie, branný den, pohádkový víkend nebo uspávání broučků spojené s lampionovým průvodem. Mezi dětmi nejoblíbenější je však *Pohádkový les*, jednodenní srpnová akce s celodenním programem, během níž děti zažijí různé soutěže, projížďky

¹⁰⁷ Keltská noc. *Keltská noc* [online]. 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <http://www.keltska-noc.cz/cs/home/>

¹⁰⁸ Kulturní akce. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/volny-cas/volny-cas-kulturni-akce>

¹⁰⁹ PLUMLOVSKÝ ZÁMEK. *Plumlovský zpravodaj*. 2021, 2021(02), 6.

¹¹⁰ Kulturní akce. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/volny-cas/volny-cas-kulturni-akce>

na koních, malování na obličej a pohádkovou tombolu. Spolu s rodiči si mohou prohlédnout výstavu hasičské techniky, navštívit lesní bar nebo keramickou dílnu.¹¹¹

¹¹¹ Kulturní akce. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/volny-cas/volny-cas-kulturni-akce>

PRAKTICKÁ ČÁST

6. CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY

V první části bakalářské práce jsem se zabývala svátky a slavnostmi, které se konají nebo jsou tradičně pořádány v Prostějově a v jeho blízkém okolí – v obci Čechy pod Kosířem, ve městech Konice a Plumlov. Nastínila jsem jejich průběh, historii, ale také tradice a zvyky, které jsou s nimi spojovány.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na průzkum znalostí a vztahu k místní největší folklorní události – k Hanáckým slavnostem. Zmapovat povědomí o jejich historii, průběhu, zvycích a tradicích, které se k nim vztahují, jsem se rozhodla mezi žáky základní školy a paralelních ročníků gymnázia. Z mého subjektivního pohledu si troufám říci, že dnešní děti a mládež neprojevují zájem o naši místní kulturu. Z tohoto důvodu jsem výzkum zacílila právě na tyto dvě skupiny a chtěla zjistit, zdali tomu tak skutečně je či není.

V rámci výzkumného šetření jsem se rozhodla vyvrátit stereotyp, který velmi často slychávám, a to, že žáci navštěvující gymnázium jsou znalostně mnohem lépe vybaveni než žáci navštěvující základní školu. Vyšší úroveň vědomostí je samozřejmým důvodem, proč by se žáci měli rozhodnout jít studovat na gymnázium. Ale je tomu vždy tak? Domnívám se, že i základní školu navštěvují velmi chytrí a nadaní žáci, kteří se jen rozhodli, dokončit úroveň základního vzdělání na základní škole.

Pro tento účel jsem si vybrala místní prostějovskou školu, která je tomuto záměru šitá přímo na míru – Reálné gymnázium a základní školu Otto Wichterleho. Jejím specifickým znakem je spojení základní a střední školy. Základní škola je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky. Reálné gymnázium přijímá ke studiu žáky ze sedmých tříd na šestileté studium a žáky z devátých tříd na čtyřleté studium. Výzkumné šetření bylo provedeno právě na této škole.

6.1 Cíl výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo srovnat znalosti vztahující se k prostějovským Hanáckým slavnostem mezi žáky 8. a 9. ročníků základní školy a žáky navštěvující odpovídající paralelní ročníky nižšího gymnázia. Výzkumné šetření formou dotazníku mělo za cíl prozkoumat jejich povědomí o průběhu, historii, ale také tradicích a zvycích, které jsou s nimi spojovány. Dalším výzkumným cílem bylo odhalit vztah, který k nim vybrané skupiny žáků mají.

6.2 Stanovení předpokladů

Na základě výše zmíněných cílů byly stanoveny tyto předpoklady:

Předpoklad č. 1: Žáci navštěvující gymnázium mají větší znalosti a povědomí o Hanáckých slavnostech než žáci navštěvující základní školu.

Předpoklad č. 2: Žáci nedodržují vůbec nebo jen minimálně jakékoliv tradice spojované s Hanáckými slavnostmi.

7. METODIKA ŠETŘENÍ

Při realizaci výzkumného šetření byla použita jedna z kvantitativních metod výzkumu – metoda dotazníku. Dotazník (viz. příloha č. 1) obsahoval celkem 17 otázek, z toho 16 uzavřených otázek, kdy žáci vybírali jednu z možností, dále jednu otevřenou otázku, v tomto případě žáci doplňovali libovolnou odpověď. U dvou otázek byla možnost zvolit odpověď „jiné“, kdy mohli taktéž doplnit libovolnou odpověď, u jedné otázky mohli zvolit více variant odpovědi. Dotazník byl zcela anonymní. První otázka zjišťovala pohlaví žáků, druhá otázka třídu nebo ročník, jenž žáci navštěvují. Zbylé otázky již byly zaměřeny na prostějovské Hanácké slavnosti.

7.1 Charakteristika respondentů

Dotazník byl určen pro žáky 8. a 9. ročníků základní školy a pro žáky navštěvující odpovídající paralelní ročníky nižšího gymnázia v prostějovské škole Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho.

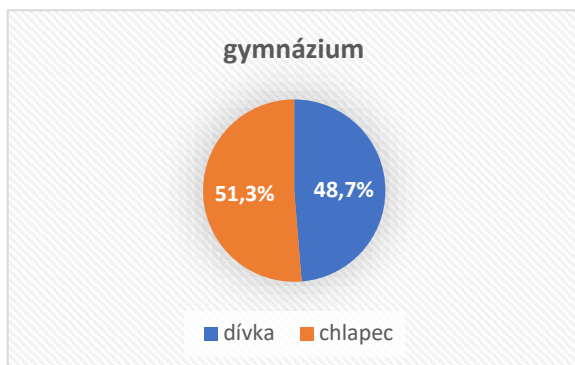
Jelikož dotazníkové šetření probíhalo v době vážné epidemiologické situace na škole, návratnost dotazníků byla nižší, než se předpokládalo. Šetření se zúčastnily dvě třídy nižšího gymnázia s celkovým počtem 39 respondentů a třídy 8. a 9. ročníků s celkovým počtem 72 respondentů. Respondentů navštěvující 8. ročníky bylo 39 a respondentů navštěvující 9. ročníky bylo 33. Celkový počet respondentů z gymnázia a základní školy činil 111.

8. VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Tato část bakalářské práce interpretuje výsledky dotazníkové šetření. Výsledky šetření jsem zpracovala do grafů, díky kterým je srovnávání dvou skupin respondentů graficky přehledné. Grafy zaznamenávající odpovědi respondentů navštěvujících gymnázium jsou označeny „gymnázium“, grafy zaznamenávající odpovědi respondentů navštěvujících základní

školu jsou označeny „základní škola“. Pod každým grafem je uvedena tabulka, která upřesňuje počet jednotlivých odpovědí respondentů na možnosti dané otázky.

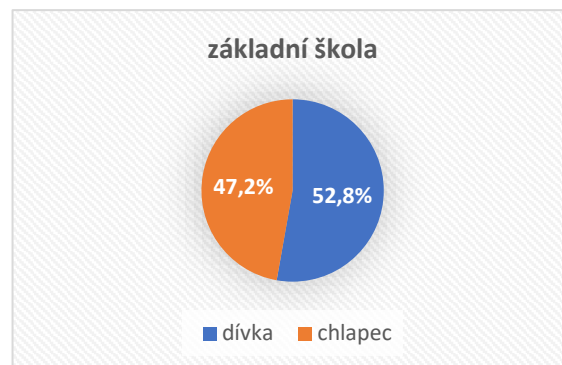
otázka č. 1: Pohlaví

Graf č.1: otázka č.1

dívka	19
chlapec	20

Tabulka č. 1: otázka č. 1

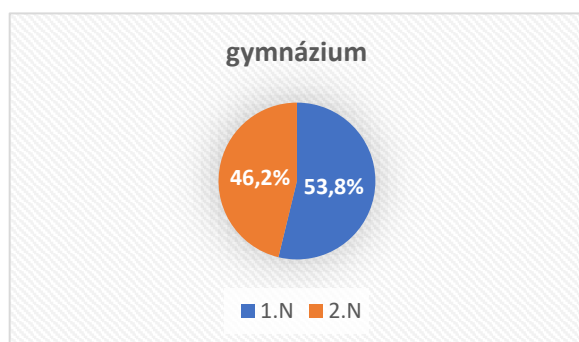

Graf č. 2: otázka č.1

dívka	38
chlapec	34

Tabulka č. 2: otázka č. 1

otázka č. 2: Jakou třídu navštěvujete?

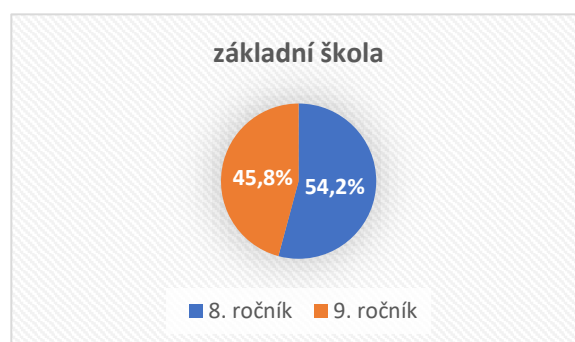

Graf č. 3: otázka č.2

1.N	21
2.N	18

Tabulka č. 3: otázka č. 2

Jaký ročník navštěvujete?

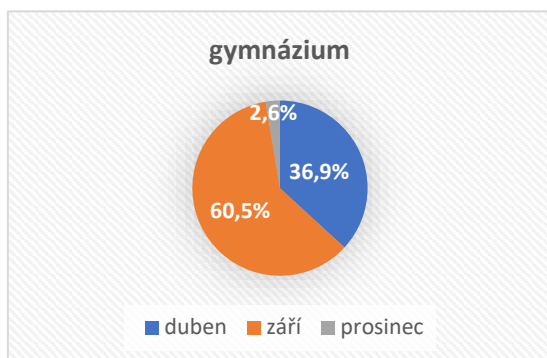
Graf č. 4: otázka č.2

8. ročník	39
9. ročník	33

Tabulka č. 4: otázka č. 2

První dvě skupiny grafů zobrazují pohlaví a zastoupení respondentů v jednotlivých třídách/ročnících. Z výsledků vyplývá, že v gymnazijních třídách se dotazníkového šetření zúčastnilo 19 dívek a 20 chlapců, mezi respondenty navštěvující základní školu bylo 38 dívek a 34 chlapců.

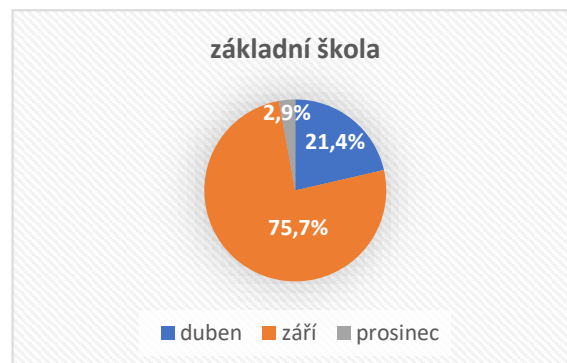
otázka č. 3: Ve kterém měsíci se Hanácké slavnosti tradičně konají?

Graf č. 5: otázka č.3

duben	15
září	23
prosinec	1

Tabulka č. 5: otázka č. 3

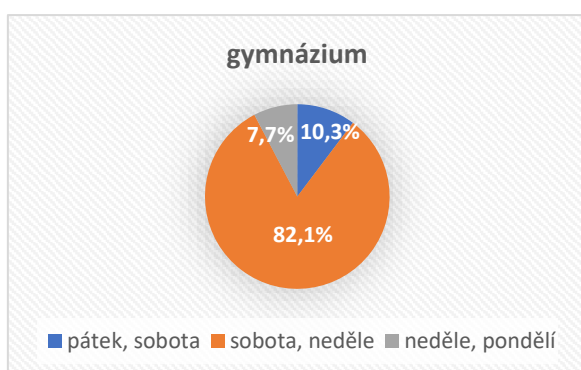
Graf č. 6: otázka č.3

duben	16
září	54
prosinec	2

Tabulka č. 6: otázka č. 3

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně 60,5 % žáků navštěvujících gymnázium a 75,7 % žáků navštěvujících základní školu. Z výsledků šetření vyplývá, že většina žáků ví, ve kterém měsíci se v Prostějově Hanácké slavnosti konají. Z šetření také vyplývá, že zbylí žáci se slavností pravděpodobně neúčastní a nemají povědomí, kdy jsou slavnosti každoročně pořádány.

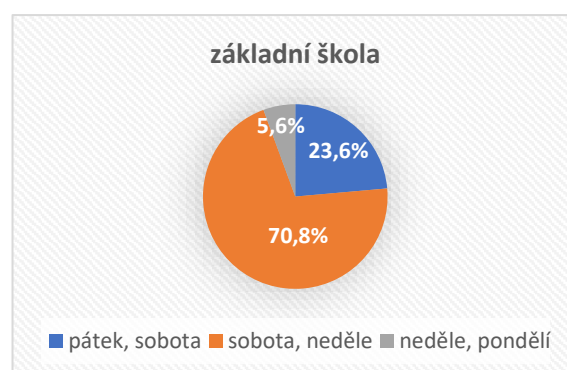
otázka č. 4: Ve kterých dnech se hodový program odehrává?

Graf č. 7: otázka č.4

pátek, sobota	4
sobota, neděle	32
neděle, pondělí	3

Tabulka č. 7: otázka č. 4

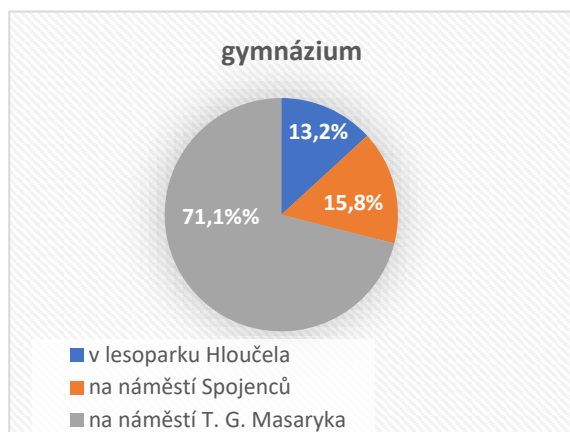
Graf č. 8: otázka č.4

pátek, sobota	17
sobota, neděle	51
neděle, pondělí	4

Tabulka č. 8: otázka č. 4

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně 82,1 % žáků z gymnázia a 70,8 % žáků ze základní školy. Z výsledků šetření vyplývá, že převážná většina respondentů ví, ve kterých dnech se Hanácké slavnosti tradičně konají.

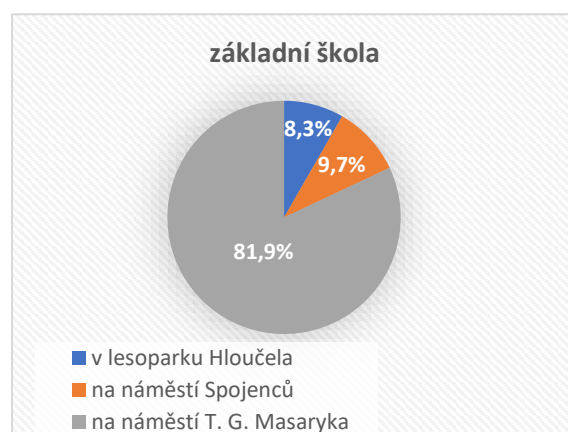
otázka č. 5: Kde se hodový program odehrává?

Graf č. 9: otázka č. 5

v lesoparku Hloučela	5
na náměstí Spojenců	6
na náměstí T. G. Masaryka	28

Tabulka č. 9: otázka č. 5

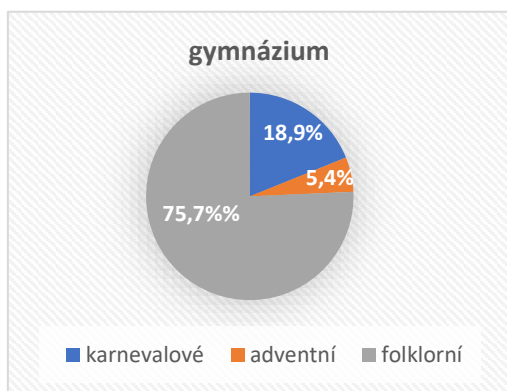
Graf č. 10: otázka č. 5

v lesoparku Hloučela	6
na náměstí Spojenců	7
na náměstí T. G. Masaryka	59

Tabulka č. 10: otázka č. 5

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně 71,1 % žáků z gymnázia a 81,9 % žáků ze základní školy. Z výsledků šetření opět vyplývá, že převážná většina respondentů ví, kde se hodový program odehrává.

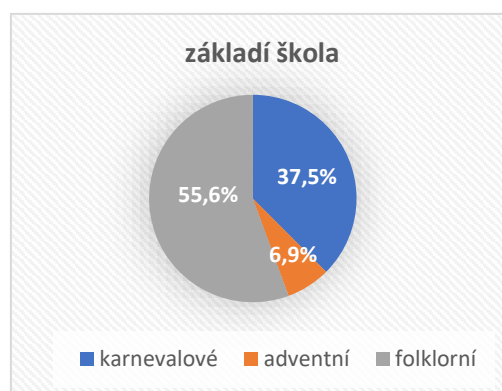
otázka č. 6: Hanácké slavnosti jsou slavnosti:

Graf č. 11: otázka č. 6

karnevalové	8
adventní	2
folklorní	29

Tabulka č. 11: otázka č. 6

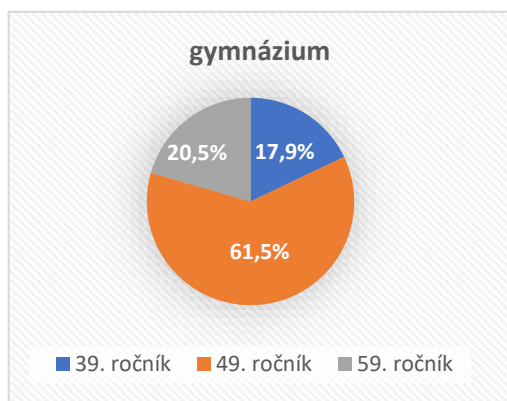
Graf č. 12: otázka č. 6

karnevalové	27
adventní	5
folklorní	40

Tabulka č. 12: otázka č. 6

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně 75,7 % žáků z gymnázia a 55,6 % žáků ze základní školy. Z výsledků šetření opět vyplývá, že převážná většina respondentů ví, že se jedná o slavnosti folklorní. U respondentů navštěvujících základní školu se však vícekrát objevovala odpověď „karnevalové“.

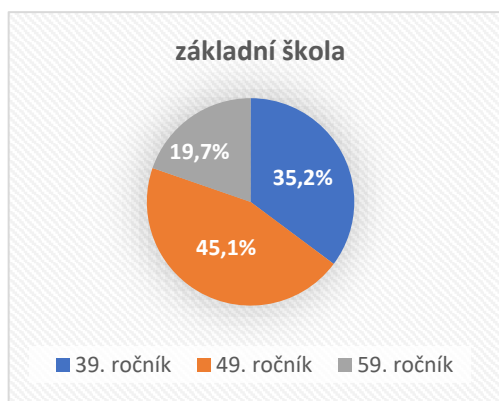
otázka č. 7: Kolikátý ročník Hanáckých slavností se konal v roce 2021?

Graf č. 13: otázka č. 7

39. ročník	7
49. ročník	24
59. ročník	8

Tabulka č. 13: otázka č. 7

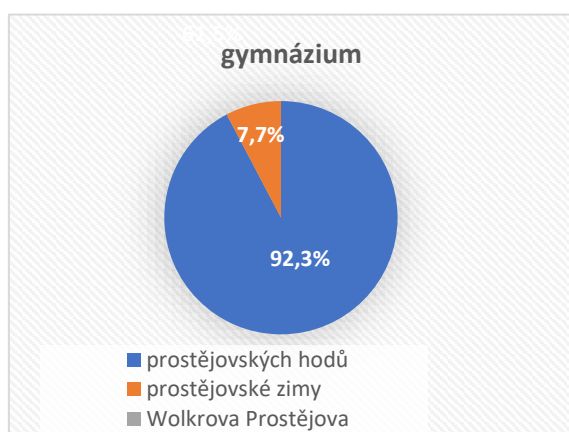
Graf č. 14: otázka č. 7

39. ročník	25
49. ročník	32
59. ročník	14

Tabulka č. 14: otázka č. 7

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně pouze 17,9 % žáků z gymnázia a 35,2 % žáků ze základní školy, tj. celkem 32 respondentů. Jeden respondent z celkového počtu na otázku neodpověděl vůbec. Obě skupiny respondentů za správnou odpověď považovaly „49. ročník“, což bylo chybné. U této otázky bylo však předpokládáno, že žáci nemají povědomí, kolikátý ročník se konal v poslední sezóně, tedy v roce 2021 a svou odpověď pouze tipovali.

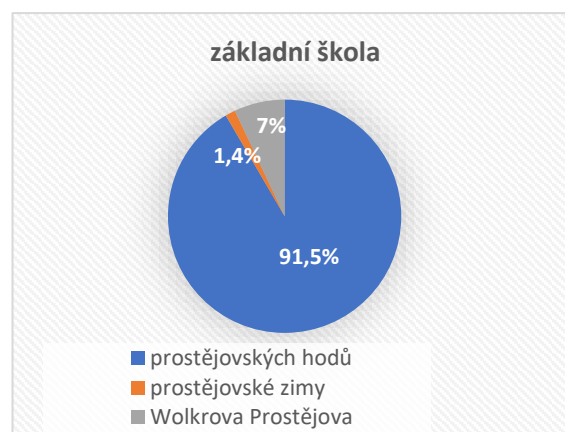
otázka č. 8: Tradiční Hanácké slavnosti se každoročně konají u příležitosti:

Graf č. 15: otázka č. 8

prostějovských hodů	36
prostějovské zimy	3
Wolkrova Prostějova	0

Tabulka č. 15: otázka č. 8

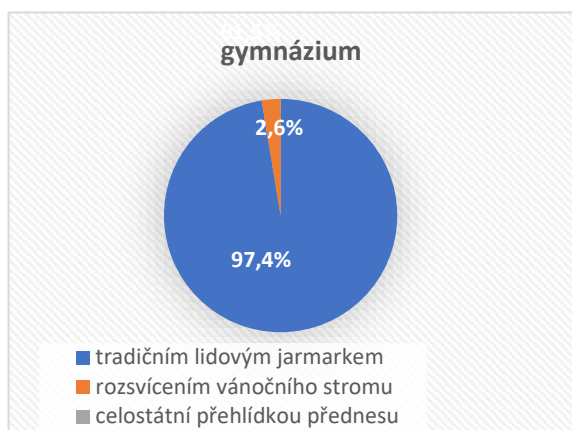
Graf č. 16: otázka č. 8

prostějovských hodů	65
prostějovské zimy	1
Wolkrova Prostějova	5

Tabulka č. 16: otázka č. 8

Správnou odpověď zvolila převážná většina z celkového počtu respondentů. Správně odpovědělo 92,3 % žáků z gymnázia a 91,5 % žáků ze základní školy. Zároveň žádný respondent navštěvující gymnázium neuvedl, že se Hanácké slavnosti každoročně konají u příležitosti Wolkrova Prostějova, na základní škole tuto možnost uvedlo 5 respondentů. Jeden respondent z celkového počtu na otázku neodpověděl vůbec.

otázka č. 9: Hanácké slavnosti bývají doprovázeny:

Graf. č. 17: otázka č. 9

tradičním lidovým jarmarkem	38
rozsvícením vánočního stromu	1
celostátní přehlídkou přednesu	0

Tabulka č. 17: otázka č. 9

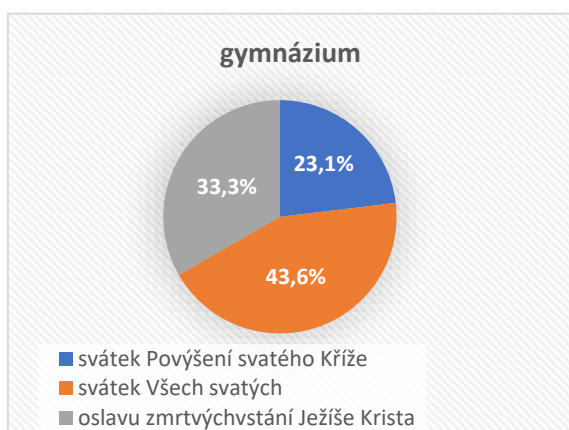
Graf. č. 18: otázka č. 9

tradičním lidovým jarmarkem	63
rozsvícením vánočního stromu	8
celostátní přehlídkou přednesu	1

Tabulka č. 18: otázka č. 9

Správnou odpověď opět zvolila převážná většina z celkového počtu respondentů. Správně odpovědělo 97,4 % žáků z gymnázia a 87,5 % žáků ze základní školy. Zároveň žádný respondent navštěvující gymnázium neuvedl, že Hanácké slavnosti bývají doprovázeny celostátní přehlídkou přednesu, na základní škole tuto možnost uvedl jeden respondent.

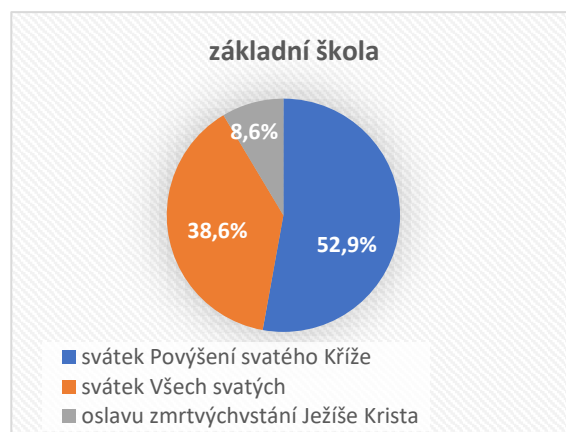
otázka č. 10: Hanácké slavnosti navazují na slavnou tradici, jež se vázala na:

Graf. č. 19: otázka č. 10

svátek Povýšení svatého Kříže	9
svátek Všech svatých	17
oslavu zmrtvýchvstání Ježíše Krista	13

Tabulka č. 19: otázka č. 10

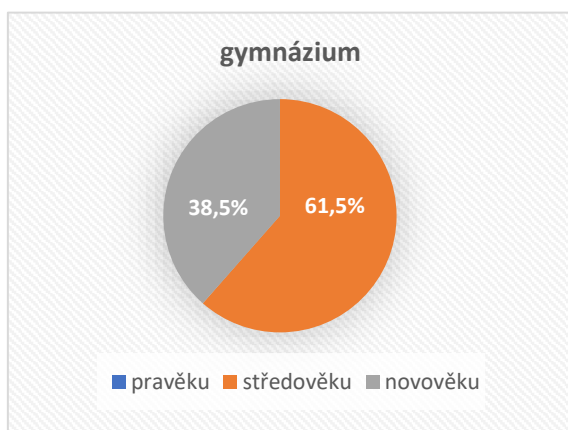
Graf. č. 20: otázka č. 10

svátek Povýšení svatého Kříže	37
svátek Všech svatých	27
oslavu zmrtvýchvstání Ježíše Krista	6

Tabulka č. 20: otázka č. 10

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně pouze 23,1 % žáků z gymnázia, ale z žáků navštěvujících základní školu zvolilo správnou odpověď 52,9 %. Z výsledků šetření vyplývá, že u této otázky prokázali znatelně lepší znalost respondenti ze základní školy. Dva respondenti z celkového počtu na otázku neodpověděli vůbec. U této otázky, stejně jako u otázky č. 8, bylo předpokládáno, že žáci nemají povědomí, na jakou tradici Hanácké slavnosti navazují, výsledky však neodpovídají původnímu předpokladu.

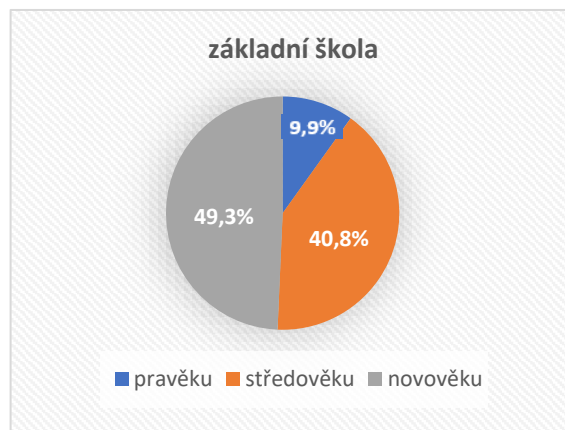
otázka č. 11: Tato tradice byla v celém kraji vyhlášena již od:

Graf č. 21: otázka č. 11

pravěku	0
středověku	24
novověku	15

Tabulka č. 21: otázka č. 11

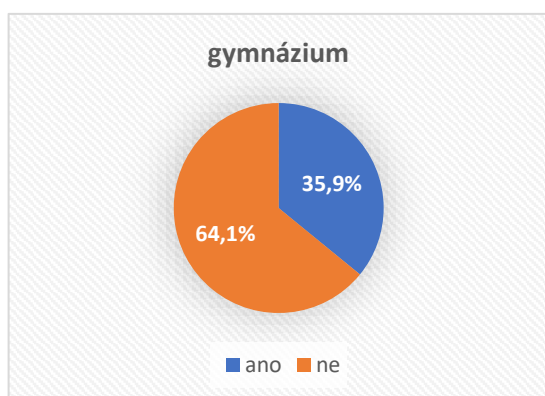
Graf č. 22: otázka č. 11

pravěku	7
středověku	29
novověku	35

Tabulka č. 22: otázka č. 11

Z celkového počtu respondentů odpovědělo správně 61,5 % žáků z gymnázia a 40,8 % žáků ze základní školy. U respondentů navštěvujících základní školu však převažovala odpověď „v novověku“ s celkovým počtem 49,3 %, což bylo chybné. Zároveň 7 respondentů zvolilo možnost „pravěk“, kdežto z respondentů z gymnázia tuto možnost nezvolil nikdo. Jeden respondent z celkového počtu na otázku nezodpověděl vůbec.

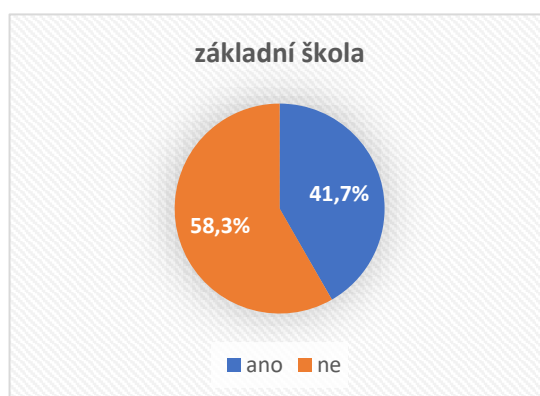
otázka č. 12: Věnovali jste se někdy ve výuce tématu Hanáckých slavností?

Graf č. 23: otázka č. 12

ano	14
ne	25

Tabulka č. 23: otázka č. 12

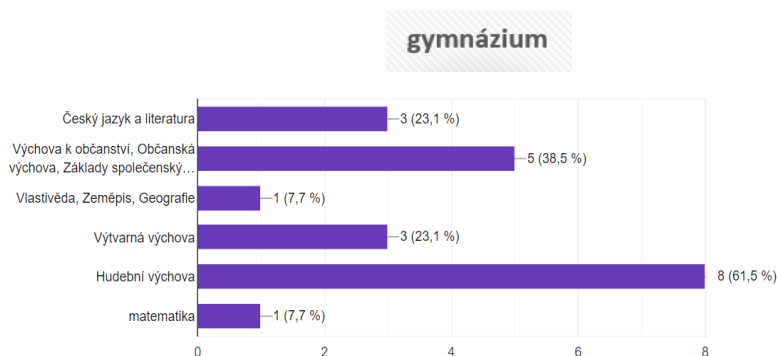
Graf č. 24: otázka č. 12

ano	30
ne	42

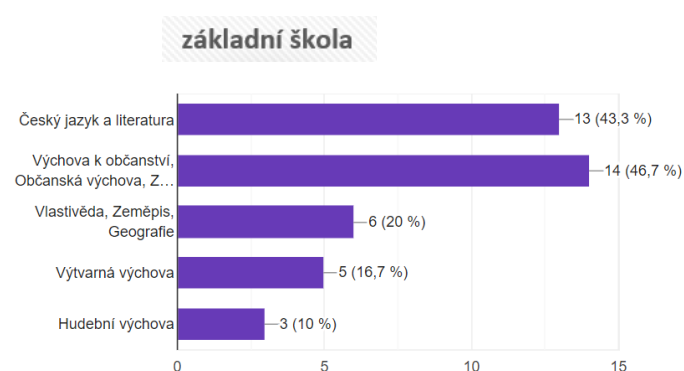
Tabulka č. 24: otázka č. 12

U obou skupin respondentů převažuje odpověď, že se nikdy ve výuce nevěnovali tématu Hanáckých slavností.

otázka č. 13: Pokud ano, v jakém vyučovacím předmětu?

Graf č. 25: otázka č.13

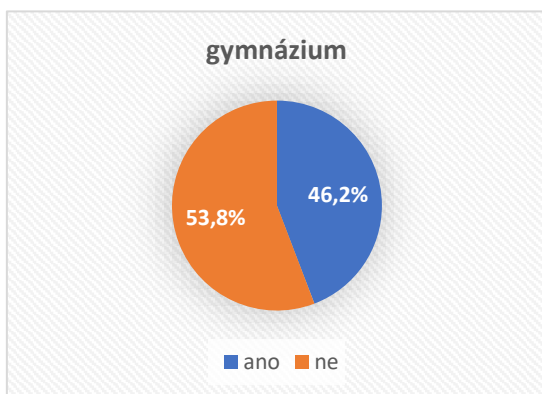

Graf č. 26: otázka č.13

Na tuto otázku odpovědělo pouze 13 respondentů navštěvujících gymnázium. Někteří z nich zaškrtnuli více možností. Z odpovědí vyplývá, že v rámci výuky se s tímto tématem setkali nejčastěji v hodinách hudební výchovy, dále v rámci výuky základů společenských věd, výtvarné výchovy, českého jazyka a literatury a v hodinách geografie. Možnost „jiné“ zvolil pouze jeden respondent, který odpověděl „matematika“, což považuji za žert.

Na základní škole odpovědělo všech 30 respondentů, kteří u předchozí otázky potvrdili účast na slavnostech v rámci výuky. Někteří vybrali více možností. Z odpovědí vyplývá, že v rámci výuky se s tímto tématem setkali nejčastěji v hodinách občanské výchovy, dále v rámci výuky českého jazyka a literatury, zeměpisu, v hodinách výtvarné a hudební výchovy. Možnost „jiné“ nezvolil žádný z respondentů.

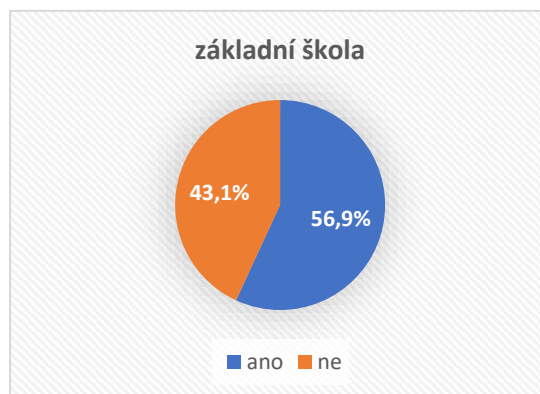
otázka č. 14: Navštěvujete pravidelně Hanácké slavnosti?

Graf č. 27: otázka č. 14

ano	18
ne	21

Tabulka č. 25: otázka č. 14

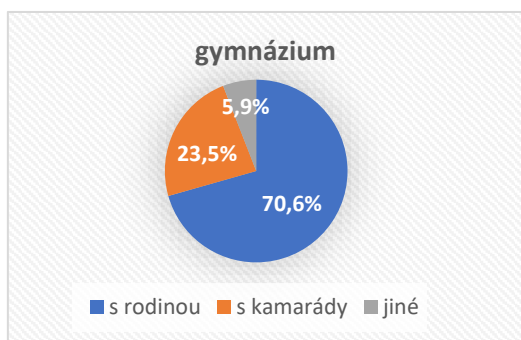
Graf č. 28: otázka č. 14

ano	41
ne	31

Tabulka č. 26: otázka č. 14

Z procentuálních výsledků vyplývá, že pravidelně navštěvují Hanácké slavnosti více respondenti navštěvující základní školu než respondenti navštěvující gymnázium.

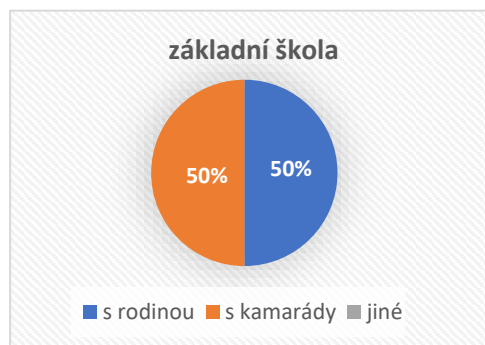
otázka č. 15: Pokud ano, uveďte prosím s kým.

Graf č. 29: otázka č. 15

s rodinou	12
s kamarády	4
jiné	1

Tabulka č. 27: otázka č. 15

Graf č. 30: otázka č. 15

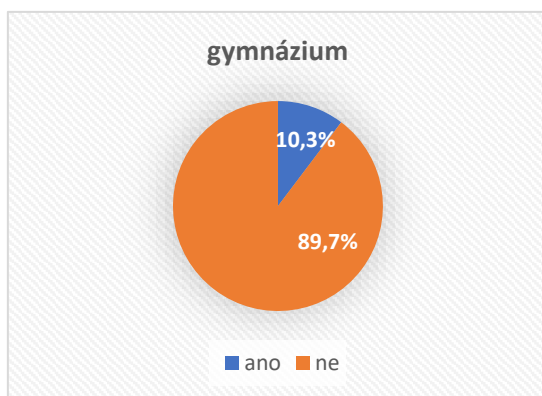
s rodinou	20
s kamarády	20
jiné	0

Tabulka č. 28: otázka č. 15

Na tuto otázku odpovědělo 17 respondentů navštěvujících gymnázium. Z jejich odpovědí vyplývá, že 70,6 % z nich navštěvuje Hanácké slavnosti s rodinou, zbylí respondenti s kamarády. Možnost „jiné“ zvolil jeden respondent, který odpověděl „se psem a kočkou“.

což považují za žert. Na základní škole odpovědělo 40 respondentů ze 41, kteří potvrdili svou pravidelnou účast. Z jejich odpovědí vyplývá, že 50 % z nich, tedy přesně polovina, navštěvuje Hanácké slavnosti s rodinou, druhá polovina respondentů s kamarády. Možnost „jiné“ nezvolil žádný respondent.

otázka č. 16: Váže se ve vaší rodině s Hanáckými slavnostmi nějaká tradice?

Graf č. 31: otázka č. 16

ano	4
ne	35

Tabulka č. 29: otázka č. 16

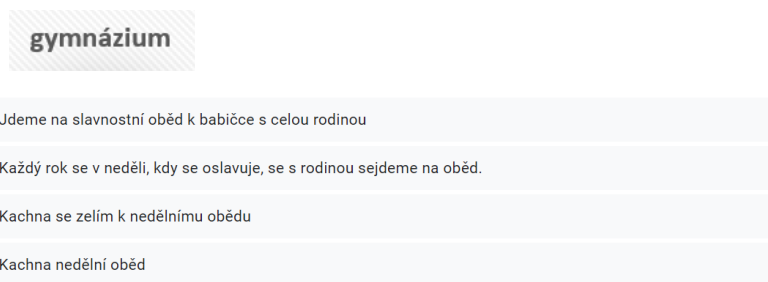
Graf č. 32: otázka č. 16

ano	4
ne	68

Tabulka č. 30: otázka č. 16

U obou skupin respondentů převažuje odpověď, že se v jejich rodině neváže žádná tradice spojována s Hanáckými slavnostmi.

otázka č. 17: Pokud ano, uveďte prosím jaká.

Graf č. 33: otázka č. 17

Na otázku odpověděli pouze 4 respondenti navštěvující gymnázium, kteří v předchozí otázce zvolili možnost „ano“. Z výsledků vyplývá, že tradice vztahující se k těmto slavnostem se u všech shodují. Jedná se o nedělní slavnostní oběd, ve dvou případech konkrétně „kachna“. Z respondentů navštěvujících základní školu nikdo tradici neuvedl.

9. SHRnutí VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A OVĚŘENÍ PLATNOSTI PŘEDPOKLADŮ.

Na základě vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření budou v této kapitole shrnuty výsledky šetření a také ověřeny nebo vyvráceny předem stanovené předpoklady.

Předpoklad č. 1: Žáci navštěvující gymnázium mají větší znalosti a povědomí o Hanáckých slavnostech než žáci navštěvující základní školu.

Jelikož nelze na základě malého výzkumného vzorku vyvozovat staticky objektivní závěry, bude hodnocení výsledků pouze orientační. Na základě získaných dat lze první předpoklad vyvrátit, jelikož u většiny otázek odpovídaly obě skupiny respondentů shodně a nelze jednoznačně říci, že žáci navštěvující gymnázium mají větší znalosti a povědomí o Hanáckých slavnostech než žáci navštěvující základní školu.

Předpoklad č. 2: Žáci nedodrží vůbec nebo jen minimálně jakékoliv tradice spojené s Hanáckými slavnostmi.

Jak bylo popsáno výše, z respondentů, kteří uvedli, že se pravidelně účastní Hanáckých slavností si pouze 8 respondentů uvědomilo spojitost s nějakou tradicí (slavnostní oběd). Mohli bychom proto druhý předpoklad potvrdit. Je ovšem otázkou, co si žáci představí pod pojmem „tradice“ a zdali by při upřesnění otázky neuvedlo více respondentů například gymnaziálními žáky zmíněný slavnostní oběd v rodině.

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo srovnat znalosti vztahující se k prostějovským Hanáckým slavnostem mezi žáky 8. a 9. ročníků základní školy a žáky navštěvující odpovídající paralelní ročníky nižšího gymnázia. Pro získání výsledků byl vytvořen dotazník, který měl za cíl prozkoumat jejich povědomí o průběhu, historii, ale také tradicích a zvycích, které jsou se slavnostmi spojovány. Na základě vyhodnocení dotazníků bylo zjištěno, že žáci mají relativně dobré znalosti o těchto místních kulturních slavnostech.

Dalším výzkumným cílem bylo odhalit vztah žáků ke slavnostem. Z šetření vyplývá, že z celkového počtu oslovených respondentů na základní škole se 59,6 % žáků účastní pravidelně Hanáckých slavností, z nichž u naprosté většiny známe i to, kdo jim při účasti dělal společnost – polovina těchto žáků, tj. 29,8 % (50 % z 59,6 %) navštívila slavnosti s rodinou, druhá polovina, tj. 29,8 % (z celkového počtu respondentů na ZŠ) s kamarády. Pouze 5,6 %

oslovených žáků na ZŠ (bez ohledu na pravidelnou účast) uvedlo, že dodržuje nějakou tradici spojenou se slavnostmi.

Z celkového počtu oslovených respondentů na gymnáziu se pravidelně Hanáckých slavností účastní 46,2 %, přičemž z těchto studentů (kdy znovu až na jednu výjimku známe jejich doprovod na slavnostech) se 70,6 % účastní s rodinou, 23,5 % s kamarády, zbylých 5,9 % navštěvuje slavnosti s někým jiným. Pouze 10,3 % gymnazistů (bez ohledu na pravidelnou účast) uvedlo, že dodržuje nějakou tradici spojenou se slavnostmi.

Shrnutí výsledků dotazníkového šetření v gymnazijních třídách

V první gymnazijní třídě odpovídalo celkem 21 respondentů, z toho 10 dívek a 11 chlapců. Ve druhé gymnazijní třídě odpovídalo celkem 18 respondentů, z toho 9 dívek a 9 chlapců. Shrnu-li výsledky šetření u obou gymnazijních tříd, z dotazníků vyplývá, že u otázek č. 3 až č. 7 a u otázky č. 10 prokázali lepší vědomosti žáci z první gymnazijní třídy. Žáci z druhé gymnazijní třídy naopak prokázali stoprocentní vědomost u otázek č. 8, 9 a 11. Z výsledků vyplývá, že žáci obou tříd se ve výuce věnovali tématu Hanáckých slavností. Stejný počet žáků, tj. 7 v obou třídách uvedl, že pravidelně navštěvují tyto slavnosti, a to nejčastěji s rodinou. Pouze 3 žáci z první gymnazijní třídy uvedli, že se v jejich rodině váže s Hanáckými slavnostmi nějaká tradice, 2 z nich uvedli konkrétní odpověď, a to tradiční nedělní oběd s rodinou. Ve druhé gymnazijní třídě na tuto otázku kladně odpověděl pouze 1 žák, který uvedl, že jejich rodinná tradice je taktéž spojována s tradičním nedělním rodinným obědem.

Shrnutí výsledků dotazníkového šetření ve třídách základní školy

V obou třídách 8. ročníku odpovídalo celkem 39 respondentů, z toho 18 dívek a 21 chlapců. V obou třídách 9. ročníku odpovídalo celkem 33 respondentů, z toho 20 dívek a 13 chlapců. Shrnu-li výsledky šetření v 8. a 9. ročnících, z dotazníků vyplývá, že žáci 9. ročníku prokázali téměř ve všech otázkách lepší znalosti a povědomí o Hanáckých slavnostech. Žáci 8. ročníku měli lepší povědomí pouze u otázek č. 7 a č. 11. Žáci obou ročníků se ve výuce věnovali tématu Hanáckých slavností, v 8. ročníku kladně odpovědělo 26 žáků, v 9. ročníku pouze 4 žáci. Na otázku, zdali navštěvují pravidelně Hanácké slavnosti, zvolilo odpověď „ano“ 22 žáků z 8. ročníků, z toho 11 žáků navštěvuje slavnosti s rodinou a 13 žáků s kamarády. V 9. ročníku možnost „ano“ zaškrtnulo 19 žáků, kteří navštěvují slavnosti s rodinou v počtu 9 žáků nebo s kamarády v počtu 7 žáků. Pouze 4 žáci z 8. ročníku zodpověděli, že se v jejich rodině váže s těmito slavnostmi nějaká tradice, o jakou tradici se jedná však neuvedl žádný z nich, stejně jako v 9. ročníku.

ZÁVĚR

Region Prostějovsko, ležící přímo v srdci Hané, je krásný nejen svou přírodou, ale také zdejšími kulturními památkami. Turisticky nejznámější místa na Prostějovsku – Plumlov, Konici a Čechy pod Kosířem, přijíždějí každoročně obdivovat stovky návštěvníků. Perlou celého regionu je město Prostějov. Každý návštěvník přijíždějící do města, už z dálky vidí radnici s vysokou věží, která městu vévodí. Prostějov je město s dlouhou historií, jež sahá až do pravěkých dob, město se spoustou nádherných kulturních památek. Je také městem, které dalo světu několik významných osobností. Prostějov má bohatý celoroční kulturní program, pro své občany pořádá nejrůznější společenské akce, které navštěvují místní obyvatelé i davy turistů již řadu let. Největším bohatstvím města je však jeho slavný hanácký folklór, na který jsme my, Hanáci, náležitě hrdí.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo teoreticky přiblížit vybraná místa prostějovského regionu, ozřejmit jejich historii, vybrat nejvýznamnější kulturní památky a popsat celoroční kulturní program, který v jednotlivých městech a obci probíhá. Důkladněji jsem se zaměřila na dvě společenské události – prostějovské hody nesoucí název „Hanácké slavnosti“ a na mezinárodní sraz mistrů kolářského a kočárnického řemesla JOSEFKOL, neboť si myslím, že se jedná o turisticky nejlákavější a nejnavštěvovanější slavnosti našeho regionu.

Díky výzkumu mezi žáky místní základní školy a gymnázia jsem mohla zjistit, jaké povědomí mají ti nejmladší z nás – obyvatel Prostějova – o této významné kulturní akci. Z výzkumného šetření vyplynulo, že žáci mají relativně dobré vědomosti o Hanáckých slavnostech, ale ve výuce jim není věnováno příliš prostoru. Dalším výsledkem bylo zjištění, že žáci neprojevují k Hanáckým slavnostem téměř žádný vztah a ve svých rodinách nedodržují tradice vztahující se k těmto slavnostem. Žáci tak ztrácejí povědomí o místní kultuře, zvyky a tradice spojované s Hanáckými slavnostmi už nehrají tak významnou roli, jak tomu bylo v dřívějších dobách. Hlavní důvod vidím jednak v opomíjení šíření tradic v rodinném prostředí, ale také v nedostatečném zařazení tohoto učiva do výuky, což se potvrdilo ve výsledcích výzkumu. Dalším z důvodů může být také změna postojů a hodnot, kterou děti a mladiství v dnešní době zastávají. Mají zcela rozdílné zájmy a záliby, díky televizím, médiím, internetu a rozmachu sociálních sítí přejímají jiné hodnoty a znalost lidové kultury se tak začíná postupně vytrácet z jejich povědomí. Na místní základní škole probíhají tematické „Halloweenské dny“ vztahující se k tomuto americkému svátku. Proč se však neuskutečňují dny na motivy Hanáckých slavností? Zastávám názor, že žáci by měli znát lidovou kulturu oblasti, ve které žijí a vyrůstají.

Věřím, že tato práce, zaměřená na svátky a slavnosti v regionu Prostějov bude přínosem a může sloužit nejen učitelům na základní škole jako teoretický podklad pro výuku, ale také všem ostatním, kteří si chtějí prohloubit své znalosti. Domnívám se, že cíle bakalářské práce, které byly stanoveny před samotným psaním textu, se mi podařilo naplnit.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

10 let hanáckých slavností v Prostějově. Prostějov: Kulturní klub DUHA, 1992. 32 s.

BARTKOVÁ, Hana. *KRONIKA MĚSTA PROSTĚJOVA 2020.* Prostějov, 2020. 90 s.

BARTOŠ, Josef et al. *Prostějov: dějiny města.* 2. Vyd. 1. Prostějov: Město Prostějov, 1999. 263 s. ISBN 80-238-4511-X.

GRŮZOVÁ, Ludmila et al. *Prostějov: dějiny města.* 1. Vyd. 1. Prostějov: Město Prostějov, 2000. 279 s. ISBN 80-238-6241-3.

CHYTIL, Miroslav, VYSLOUŽILOVÁ, Marie a BALZEROVÁ, Miluše. *Mánes tančí již 75 let: 1945-2020.* Vyd. 1. Prostějov: Národopisný soubor Mánes, z.s., 2020. 113 s. ISBN 978-80-270-7387-0.

KOMÁREK, Petr a MOUDRÝ, Marek. *Prostějov: hanácký Jeruzalém.* Vyd. 1. Olomouc: Agriprint, s.r.o., 2017. 299 s. ISBN 978-80-87091-73-9.

KUČEROVÁ, Anna. *Konice v datech 1200-1989.* Vyd. 1. Konice: Město Konice, 2017. 58 s. ISBN 978-80-270-2990-7.

MADER, Zdeněk a GRAČKA, František. *Čechy pod Kosířem. Rozšířené, doplněné a upravené vydání z roku 2000.* [Čechy pod Kosířem]: obec Čechy pod Kosířem, 2018. 143 s. ISBN 978-80-270-3840-4.

MICHÁLEK, Ladislav. *Plumlov: hrad-zámek západně od Prostějova.* Vyd. 1. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2013. 43 s. Putujme po hradech a zámcích; sv. 66. ISBN 978-80-87712-97-9.

PÁLKA, Josef. *Z historie města Plumlov.* Plumlov: Josef Pálka, 2015. 63 s. ISBN 978-80-270-3039-2.

PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 1, Od počátků do roku 1848.* Konice: Městský úřad, 1993. 159 s.

PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 2, Období 1848-1918.* Konice: Městské kulturní středisko, 1995. 200 s.

Periodika:

1. ročník festivalu "DIVADLA NA ZÁMKU" slavil velký úspěch. *Zpravodaj Konice.* 2009, **2009(8)**, s. 1.

JOSEFKOL 2012. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem.* Čechy pod Kosířem, 2012, **2012(2)**, s. 6.

Kulturní léto 2018 na zámku v Čechách pod Kosířem. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem.* Čechy pod Kosířem, 2018, **2018(2)**, s. 3.

Letošní JOSEFKOL. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem.* Čechy pod Kosířem, 2011, **2011(2)**, s. 7.

Muzeum kočárů a kočáry MYLORD představují akci roku JOSEFKOL 2019 konanou ve dnech 20.7. - 21.7.2019. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2019, **2019**(2), s. 2.

Ohňostroj přilákal opět tisíce návštěvníků. *Zpravodaj Konice*. 2009, **2009**(1), s. 1.

Plumlovský zámek. *Plumlovský zpravodaj*. 2021, **2021**(02), 6.

Pozvání na JOSEFKOL 2015. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2015, **2015**(2), s. 3.

Pozvání na JOSEFKOL 2016. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2016, **2016**(2), s. 3.

Pozvání na JOSEFKOL 2017. *Zpravodaj obce Čechy pod Kosířem*. Čechy pod Kosířem, 2017, **2017**(2), s. 3.

Prostějovské léto 2009. *Prostějovské radniční listy*. 2009, **2009**(06), s. 5.

ROZEHNAL, Karel. Josefkol o víkendu vzkřísil zapomenutý svět. *Prostějovský týden*. 2010, **20**(30), s. 12.

ROZEHNAL, Karel. Josefkol o víkendu vzkřísil zapomenutý svět. *Týdeník Prostějovska*. 2013, **6**(26), s. 12.

SYROVÁTKA, Petr. Josefkol vzkřísí staré řemeslo. *Prostějovský Deník*. 2009, **2009**(171), s. 1.

SYROVÁTKA, Petr. V zámeckém parku se představili koláři a kováři. *Prostějovský Deník*. 2008, **2008**(193), s. 3.

Ted' královnou jsem já. *Zpravodaj Konice*. 2011, **2011**(1), s. 1.

ZAORAL, Martin. Josefkol nabídl kočárnickou událost století. *Prostějovský večerník*. 2014, **18**(29), s. 9.

Internetové zdroje:

Expozice na zámku Čechy pod Kosířem: Prohlídkové trasy. *Zámek Čechy pod Kosířem* [online]. Čechy pod Kosířem [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.zamekcechy.cz/expozice>

Historie hradu. Zámek Plumlov [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/zamecke-info/historie/historie-hradu>

Historicky první MASOPUST v Prostějově už tuto sobotu. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/historicky-prvni-masopust-v-prostejove-uz-tuto-sobotu.html>

Charakteristika okresu Prostějov. *Český statistický ústav* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/xm/okres_prostejov

JOSEFKOL. *Historické kočáry* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.historickekokary.cz/josefkol/>

Keltská noc. *Keltská noc* [online]. 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <http://www.keltska-noc.cz/cs/home/>

Konice. *Mikroregion Konicko* [online]. Mikroregion Konicko, 2012 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/konice/>

Kulturní akce. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/volny-cas/volny-cas-kulturni-akce>

Mikroregion Konicko. *Mikroregion Konicko* [online]. Mikroregion Konicko, 2012 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/>

Obec: Charakteristika obce. *Čechy pod Kosířem* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.cechypk.cz/obec/charakteristika-obce/>

O městě. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/>

O muzeu. *Historické kočáry* [online]. Čechy pod Kosířem, 2022 [cit. 2022-01-03]. Dostupné z: <https://www.historickekokary.cz/o-muzeu/>

Osobnosti města. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/osobnosti-mesta/>

Pořádané akce zámku. *Zámek Plumlov* [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/akce/poradane-akce-zamku>

Prohlídkové trasy. *Zámek Plumlov* [online]. Plumlov, 2020 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.plumlov-zamek.cz/zamecke-info/prohlidkove-trasy>

Prostějovský Masopust se blíží!. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/prostejovsky-masopust-se-blizi.html>

„Prostějovská zima 2015“ je už za dveřmi. *Prostějov.eu* [online]. 2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/prostejovska-zima-2015-je-uz-za-dvermi.html>

Turistické informační centrum Konice. *Městské kulturní středisko Konice* [online]. Konice, 2022 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <http://www.mekskonice.cz/turisticke-informacni-centrum-konice/>

Zámek Konice a muzeum řemesel Konicka. *Střední Morava* [online]. Olomoucký kraj, 2022 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.strednimorava-tourism.cz/cil/zamek-konice-a-muzeum-remesel-konicka/>

Z historie Plumlova. *Město Plumlov* [online]. Plumlov, 2022 [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.mestoplumlov.cz/mesto/mesto-historie/mesto-z-historie-plumlova>

Wolkrův Prostějov 2022 – propozice. *Nipos* [online]. 2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.nipos.cz/wolkruv-prostejov-2022-propozice/>

Wolkrův Prostějov je tady!. *Prostějov.eu* [online]. Prostějov, 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/wolkruv-prostejov-je-tady-1.html>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník „Hanácké slavnosti“

Příloha č. 2: Program HANÁCKÝCH SLAVNOSTÍ 2020

Příloha č. 3: Program PROSTĚJOVSKÉHO LÉTA 2021

Příloha č. 4: Program PROSTĚJOVSKÉ ZIMY 2021

Příloha č. 5: Program JOSEFKOL 2019

Příloha č. 6: Program VÁNOČNÍ TRHY V KONICI 2019

Příloha č. 1: Dotazník „Hanácké slavnosti“

Dotazník „Hanácké slavnosti“

Milí žáci,

jmenuji se Monika Říhová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání a Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolila téma „*Svátky a slavnosti na Prostějovsku*“. Obracím se na vás s žádostí o vyplnění dotazníku. Tento dotazník má zmapovat vaše povědomí o prostějovských Hanáckých slavnostech. Dotazník je zcela anonymní a údaje budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce. Každou otázku si prosím pozorně přečtete a vyberte jednu odpověď. V případě odpovědi „jiné“ uveďte vámi míněnou odpověď.

Za vyplnění dotazníku vám velmi děkuji. ☺

1. Pohlaví:

- a) dívka
- b) chlapec

verze pro základní školu

2. Jaký ročník navštěvujete?

- a) 8.ročník
- b) 9.ročník

verze pro gymnázium

2. Jakou třídu navštěvujete?

- a) 1.N
- b) 2.N

3. Ve kterém měsíci se Hanácké slavnosti tradičně konají?

- a) duben
- b) září
- c) prosinec

4. Ve kterých dnech se hodový program odehrává?

- a) pátek, sobota
- b) sobota, neděle
- c) neděle, pondělí

5. Kde se hodový program odehrává?

- a) v lesoparku Hloučela
- b) na náměstí Spojenců
- c) na náměstí T. G. Masaryka

6. Hanácké slavnosti jsou slavnosti:

- a) karnevalové
- b) adventní
- c) folklorní

7. Kolikátý ročník Hanáckých slavností se konal v roce 2021?

- a) 39. ročník
- b) 49. ročník
- c) 59. ročník

8. Tradiční Hanácké slavnosti se každoročně konají u příležitosti:

- a) prostějovských hodů
- b) prostějovské zimy
- c) Wolkerova Prostějova

9. Hanácké slavnosti bývají doprovázeny:

- a) tradičním lidovým jarmarkem s celodenním kulturním programem a přehlídkou hanáckých souborů
- b) rozsvícením vánočního stromu a adventním programem
- c) celostátní přehlídkou uměleckého přednesu a divadel poezie

10. Hanácké slavnosti navazují na slavnou tradici, jež se vázala na:

- a) svátek Povýšení svatého Kříže
- b) svátek Všech svatých
- c) oslavu zmrtvýchvstání Ježíše Krista

11. Tato tradice byla v celém kraji vyhlášena již od:

- a) pravěku
- b) středověku
- c) novověku

12. Věnovali jste se někdy ve výuce tématu Hanáckých slavností?

- a) ano
- b) ne

13. Pokud ano, v jakém vyučovacím předmětu?

U této otázky je možné zakroužkovat více možností.

- a) Český jazyk a literatura
- b) Výchova k občanství, Občanská výchova, Základy společenských věd
- c) Vlastivěda, Zeměpis, Geografie
- d) Výtvarná výchova
- e) Hudební výchova
- f) jiné _____

14. Navštěvujete pravidelně Hanácké slavnosti?

- a) ano
- b) ne

15. Pokud ano, uveďte prosím s kým.

- a) s rodinou
- b) s kamarády
- c) jiné _____

16. Váže se ve vaší rodině s Hanáckými slavnostmi nějaká tradice?

- a) ano
- b) ne

17. Pokud ano, uveďte prosím jaká.

Příloha č. 2: Program HANÁCKÝCH SLAVNOSTÍ 2020

Statutární město Prostějov s.v.z. na
XXXVIII. PROSTĚJOVSKÉ
HANÁCKÉ
SLAVNOSTI

konané u příležitosti svátku kostela Povýšení svatého Kříže
 a tradičních prostějovských hostů v sobotu a v neděli

12. - 13. ZÁŘÍ 2020

Zastání našeho slavnostního přivítání hejmanem Otomouckého kraje
 Ladislav Otomáček a přivítání města Prostějova Ing. Kamilou Křížovou.
 Slavnosti se účastní hlavní partitura Otomouckého kraje
 a zastupování slavnosti je Hanácký lidový spolek.

SOBOTA 12. ZÁŘÍ

nám. T. G. Masaryka

15.00 KLAS
 pásmo hanáckého souboje písní a tanců

17.00 TAVERNA
 koncert proslulých lidových hudebníků

19.00 HODINY
 koncert populární hudby skupiny

NEDĚLE 13. ZÁŘÍ

Kostel Povýšení svatého Kříže

7.30, 9.00, 10.30
HODOVÉ MŠE SVATÉ

NEDĚLE 13. ZÁŘÍ

nám. T. G. Masaryka

8.00 SADOVANKA
 koncert mate slavných dechových hudebníků

9.00 JARO HANÉ
 koncertní program dětí hudebních folklorních souborů, tvůrčí dílny

11.30 PETR LÜFTNER
 koncert známého severského pianistky

12.00 „VÍTĚTE O NÁS ...“
 přijetí zastupitelů města a hostů představitelů města na prostějovské radnici

13.50 DĚDA MLÁDEK
ILLEGAL BAND
 koncert country rockové revival kapely

15.00 „Či ŠO HODE...“
 přivítání legálních soubojů za doprovodu dechové hudby po taneční káze Petrá
 Perutynské náčelní - nám. T. G. Masaryka

15.30 „Či ŠO HODE...NAŠE!“
 zahájení celodenního programu představiteli Otomouckého kraje, statutárního města Prostějova a farnosti kostela Povýšení svatého Kříže, kompozovaný program doplněný hanáckými souboji

18.30 KATARINA KNECHTOVÁ
s kapelou
 koncert známé slovenské zpěvačky a skladatelky s kapelou

NEDELE 13. ZÁŘÍ

Perutynské náčelní

od 10.00 do 17.00
PROJÍZDY HISTORICKÝM KOČÁREM
POSLÉDNÍ KOČÁŘ NYLROD, z.s. a Václava Odra
 Plítné zámek, Perutynské náčelní - Hanácká ul. - Faguerita ul. - Soušské náčelní - zámek.
 Projíždějte po vyhlášené žluté okružní trase.
 „Časovky“ se budou vyřizovat od 8.45 na slavnostní uličkách.
 Zde také můžete vidět ukázky restaurátorských kůčů.

Vítání na programu
PROSTĚJOVSKÝCH HANÁCKÝCH SLAVNOSTÍ je ZDAPRA
 Zřídka proslulých vyhlášených

Obr. č.1: Program HANÁCKÝCH SLAVNOSTÍ
Zdroj: [https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/
program-hanackych-slavnosti.html](https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/program-hanackych-slavnosti.html)

Příloha č. 3: Program PROSTĚJOVSKÉHO LÉTA 2021

PROSTĚJOVSKÉ LÉTO 2021

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

PROSTĚJOVSKÉ LÉTO NA NÁMĚSTÍ

15. 7. 2021 | koncert C. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer se STEINZ

18.00 hodin **BREIT**

20.00 hodin **STEINZ**

večer se STEINZ - vystupí pro děti

večer se STEINZ - vystupí pro děti

12. 8. 2021 | koncert T. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s muzikem FANTOM OPERY

18.00 hodin **LUNA**

20.00 hodin **FANTOM OPERY**

Přesahující večer - vystupí pro děti

večer se STEINZ - vystupí pro děti

29. 7. 2021 | koncert C. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s kapelou MRGA A ŽDORP

18.00 hodin **MRGA**

20.00 hodin **MRGA A ŽDORP**

večer se STEINZ - vystupí pro děti

večer se STEINZ - vystupí pro děti

11. 8. 2021 | koncert T. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s kapelou LAURA A JEJÍ TYGR

18.00 hodin **LAURA**

20.00 hodin **LAURA A JEJÍ TYGR**

PROSTĚJOVSKÉ LÉTO S KOLCENTREM IRIS

KÁŽDOU STŘEDU VYCHÁZKA PRO SENIORY A KAŽDÉ DOSPLĚLÉ ZÁJEMCE

AKTUÁLNÍ INFO V REGIONÁLNÍM TISKU A NA WWW.IRIS.CZ

20. 7. 2021

8.00 hodin - veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

CYKLOVÝLET KRALICE - HRUBČICE

26. 7. - 3. 8. 2021

8.00 hodin - veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

STEZKA PARKEM SE ZVÍŘÁTKY

Samostatná trasa v hravém okolí

27. 7. 2021

8.00 hodin - veškeré náležitosti

VYCHÁZKA DO LEŠŮ DRAHANSKÝCH VROCHOVY

3. 8. 2021

8.00 hodin - veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

CYKLOVÝLET DO SKALKY

10. 8. 2021

8.00 hodin - veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

ZA VÍLOU PILÁVŮKY

16. 8. - 20. 8. 2021

CYKLOTRASA PROSTĚJOV - ŽEŠOV

Samostatná trasa v hravém okolí

25. 8. 2021 | koncert T. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s MICHALEM HRUŽOU

18.00 hodin **MIKULAS**

20.00 hodin **MIKULAS A kapela HEDY**

26. 8. 2021 | koncert T. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s HANOU ZAGOROVOU

18.00 hodin **KUŽELNICKÝ VEČER**

20.00 hodin **KUŽELNICKÝ VEČER**

večer se STEINZ - vystupí pro děti

večer se STEINZ - vystupí pro děti

3. 9. 2021 | koncert T. Bělohrady | před budovou nemocny

Večer s LOLLIPOPZ

18.00 hodin **LOLLIPOPZ**

20.00 hodin **LOLLIPOPZ**

večer se STEINZ - vystupí pro děti

večer se STEINZ - vystupí pro děti

PROSTĚJOVSKÉ LÉTO V KNIHOVNĚ

KNIHOVNA PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ČERVENEC – SRPEN, KAŽDÉ PONDĚLÍ, STŘEDA A ČTVRTEK

PONDĚLÍ | 11.00 – 11.45 hodin | **PIZZA KVIZ**

veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

STŘEDA | 10.00 – 16.00 hodin | **DESKOHRANÍ**

veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

ČTVRTEK | 10.00 – 12.00 hodin | **TVORBA DÍLA**

veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

10.00 – 12.00 hodin | VYPRÁVĚNÍ

veškeré náležitosti, s náležitostí do školy

METRO 70 LETNÍ KNIHOVNA

VYPRÁVĚNÍ, ZÁNEK, VLODOMIR

AKTUÁLNÍ INFO NA WWW.METRO70.CZ

Obr. č. 2: Program PROSTĚJOVSKÉHO LÉTA 2021
Zdroj: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/aktualizovano-prostejovske-leto-2021-ma-jasny-program.html>

Příloha č. 4: Program PROSTĚJOVSKÉ ZIMY 2021

[illegible]

Obr. č. 3: Program PROSTĚJOVSKÉ ZIMY 2021
Zdroj: <https://www.prostejov.eu/cs/aktualityv-archiv/program-prostejovske-zimy-2021-je-tady.html>

Příloha č. 5: Program JOSEFKOL 2019

Obr. č. 4: Program JOSEFKOL 2019

Zdroj: <https://www.historickekokary.cz/josefkol/>

Příloha č. 6: Program VÁNOČNÍ TRHY V KONICI 2019

Obr. č. 5: Program VÁNOČNÍ TRHY V KONICI 2019

Zdroj: <https://www.informuji.cz/akce/o/114498-vanocni-trhy-v-konici/>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Monika Říhová
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	Mgr. Monika Kudelová
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Svátky a slavnosti na Prostějovsku
Název práce v angličtině:	Holidays and festivities in the Prostějov region
Anotace práce:	Bakalářská práce pojednává o svátcích a slavnostech, které jsou tradičně konány v Prostějově a jeho blízkém okolí – v Čechách pod Kosířem, v Konici a v Plumlově. Teoretická část přináší přehled o jejich historii, průběhu a tradicích, které jsou s nimi spojovány. Praktická část bakalářské práce je zaměřena na průzkum znalostí a vztahu k místní největší folklorní události – k Hanáckým slavnostem mezi žáky, kteří navštěvují základní školu a gymnázium.
Klíčová slova:	region Prostějovsko, město Prostějov, město Konice, město Plumlov, obec Čechy pod Kosířem, svátky a slavnosti, Hanácké slavnosti
Anotace práce v angličtině:	The bachelor's thesis deals with holidays and festivities that are traditionally held in Prostějov and its vicinity – in Čechy pod Kosířem, Konice and Plumlov. The theoretical part provides an overview of their history, course and traditions that are associated with them. The practical part of the bachelor thesis is focused to research knowledge and the relationship to the local largest folklore event – the Haná festivities among pupils attending primary school and grammar school.
Klíčová slova v angličtině:	region Prostějovsko, town Prostějov, town Konice, town Plumlov, village Čechy pod Kosířem, holidays and festivities, Haná festivities
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1: Dotazník „Hanácké slavnosti“ Příloha č. 2: Program HANÁCKÝCH SLAVNOSTÍ 2020 Příloha č. 3: Program PROSTĚJOVSKÉHO LÉTA 2021 Příloha č. 4: Program PROSTĚJOVSKÉ ZIMY 2021 Příloha č. 5: Program JOSEFKOL 2019 Příloha č. 6: Program VÁNOČNÍ TRHY V KONICI 2019
Rozsah práce:	63 + přílohy
Jazyk práce:	český